

1e Bestuursrapportage 2026

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Samenvatting 1e bestuursrapportage 2026	6
Leeswijzer	18
Programma 1: Kwaliteit van Leven	20
1.0 Wat mag het kosten?	20
1.1 Een inclusieve samenleving	20
1.2 Een gezond verenigingsleven	22
1.3 Toekomstbestendig onderwijs	23
1.4 Ontmoetingsruimten in elke kern	24
1.5 Sporten en bewegen voor jong en oud	24
1.6 Trendbreuk Eijsden-Margraten	26
1.7 Zorg op maat met focus op kostenbeheersing	26
1.8 Kunst en cultuur in verbinding met onze inwoners	28
Programma 2: Landbouw, Landschap en Plattelandseconomie	32
2.0 Wat mag het kosten?	32
2.1 Behoud en versterken landschapskwaliteiten	32
2.2 Transformatie van de landbouw	34
2.3 Vrijtijdseconomie in balans met landschap en leefomgeving	35
Programma 3: Duurzaamheid en Klimaatverandering	39
3.0 Wat mag het kosten?	39
3.1 Op weg naar een energieneutrale toekomst	39
3.2 Aan de slag met klimaatadaptatie	41
3.3 Optimaliseren luchtkwaliteiten	42
3.4 Van afval tot grondstof	42
Programma 4: Wonen en Leefomgeving	44
4.0 Wat mag het kosten?	44

4.1 Woningbouw naar behoefte in elke kern.....	44
4.2 Zorgvuldige implementatie Omgevingswet	50
4.3 Veilige fiets- en wandelverbindingen	50
4.6 Openbare ruimte als visitekaartje	52
Programma 5: Bestuur en Dienstverlening.....	54
5.0 Wat mag het kosten?	54
5.1 De zichtbaarheid en communicatie over dienstverlening, burgerparticipatie en de activiteiten vergroten	54
5.2 Goed bestuur	56
5.3 Inspraak is een vanzelfsprekendheid	57
5.4 Een gezonde en solide financiële huishouding.....	58
5.5 Doelgericht samenwerken	58
5.6 Een goed toegankelijke en veilige ICT-omgeving	59
5.7 Veiligheid; een gezamenlijke verantwoordelijkheid	60
5.8 Ondernijning een halt toeroepen	61
5.9 Jeugdproblematiek in de greep	63

Samenvatting 1e bestuursrapportage 2026

Geachte raadsleden,

Conform onze Financiële verordening 2025 bieden wij u hierbij de 1^e burap 2026 ter vaststelling aan.

De burap is een afwijkingen rapportage dit houdt in dat alleen bij voorziene afwijkingen wordt gerapporteerd. Deze voortgang is middels het bekende stoplichtenformulier te volgen. Bij de eerste burap kan in drie kleuren worden gerapporteerd.

Groen:	Prestatie is binnen de gestelde kaders van tijd, geld en kwaliteit gerealiseerd, dan wel wordt de prestatie geborgd binnen de bestaande processen.
Oranje:	Prestatie is in uitvoering en wordt naar verwachting binnen de gestelde kaders van tijd, geld en kwaliteit gerealiseerd.
Rood:	Prestatie wordt of is niet binnen de gestelde kaders van tijd, geld en kwaliteit gerealiseerd.

Indien de indicator rood is, wordt hierop een toelichting gegeven.

Onderstaand volgt een overzicht van de indicatoren per programma:

- **Programma 1: Inclusieve samenleving, onderwijs, sport en cultuur**
 - **Groen (G):** 17 indicatoren (o.a. vroegsignalering schulden, begeleiding statushouders, bibliotheekwerk en zorg op maat).
 - **Oranje (O):** 4 indicatoren (ontmoeting jongeren, sportakkoord, accommodatiebeleid en preventie-akkoord).
 - **Rood (R):** 0 indicatoren.
- **Programma 2: Landschap, landbouw en vrijetijdseconomie**
 - **Groen (G):** 12 indicatoren (o.a. ecologisch bermenbeheer, lokaal actieplan landbouw en ondersteuning wielerevenementen).
 - **Oranje (O):** 1 indicator (vervolg Zuidelijke Maasdalvisie).
 - **Rood (R):** 0 indicatoren.
- **Programma 3: Energieneutrale toekomst en klimaatadaptatie**
 - **Groen (G):** 9 indicatoren (o.a. projecten voor zonnepanelen, verduurzaming vastgoed, klimaatadaptatie en stikstofreductie).
 - **Oranje (O):** 0 indicatoren.
 - **Rood (R):** 0 indicatoren.
- **Programma 4: Woningbouw naar behoefte en openbare ruimte**
 - **Groen (G):** 12 indicatoren (o.a. starterslening, flexibele woonvormen, veilige schoolroutes en vergroening openbare ruimte).
 - **Oranje (O):** 5 indicatoren (o.a. TaskForce wonen, versnelling woningbouw, implementatie Omgevingswet en het Verkeers- en Vervoersplan).
 - **Rood (R):** 1 indicator (uitvoering geven aan de woningbouwopgave).

- **Programma 5: Dienstverlening, financiën en veiligheid**

- **Groen (G):** 14 indicatoren (o.a. OZB-beheer, ICT-ontwikkelagenda, buurtbemiddeling en aanpak jeugdproblematiek).
- **Oranje (O):** 8 indicatoren (o.a. visie op dienstverlening, burgerparticipatie, weerstandsvermogen, W.O.O. en verdieping ondermijningsbeelden).
- **Rood (R):** 0 indicatoren.

Onderstaand is een beknopt overzicht weergegeven van de voortgang van de programma's.

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?	
Programma 1: Kwaliteit van Leven	
<i>1.1 Inclusieve samenleving</i>	
Continueren vroegsignalering schuldenproblematiek	G
Investeren in begeleiding statushouders en nieuwkomers.	G
Inwoners via SEM actief begeleiden naar werk of inkomensondersteuning	G
<i>1.2 Een gezond verenigingsleven</i>	
Een actief faciliterende vergunningenaanpak richting verenigingsleven opzetten.	G
Ondersteunen verenigingen bij verbreden maatschappelijke rol in kernen	G
Subsidiebeleid opnieuw tegen het licht houden	G
<i>1.3 Toekomstbestendig onderwijs</i>	
De ontwikkeling van aantallen leerlingen in klassen kritisch volgen.	G
Investeren in Voor- en Vroegschoolse Interventie (VVE)	G
<i>1.4 Ontmoetingsruimten in elke kern</i>	
Stimuleren en ondersteunen Hoeskamers	G
Stimuleren participatie en ontmoeting van jongeren.	O
<i>1.5 Sporten en bewegen voor jong en oud</i>	
Het accommodatiebeleid continueren.	O
Het Sportakkoord verder verdiepen en uitvoeren.	O
<i>1.6 Trendbreuk Eijsden-Margraten</i>	
Inzetten op positieve gezondheid en uitvoering geven aan preventie-akkoord.	O
<i>1.7 Zorg op maat met focus op kostenbeheersing</i>	
Continueren en versterken jongerenwerk via Trajekt	G
Investeren in inzet consulent welzijn jeugd	G
Inzetten op preventie vroegsignalering en integrale aanpak	G
Stimuleren mantelzorg en maximeren het budget op € 100.000 per jaar	G
<i>1.8 Kunst en cultuur in verbinding met onze inwoners</i>	
Het bibliotheekwerk herijken.	G
Inzetten op beschermen, zichtbaar en beleefbaar maken van materieel en immaterieel erfgoed	G
Kunst en Cultuurprojecten verbinden met onze jongere inwoners en organisaties.	G
Uitvoering geven aan een breed educatief programma kunst en cultuur.	G

Programma 2: Landbouw, Landschap en Plattelandseconomie	
<i>2.1 Behoud en versterken landschapskwaliteiten</i>	
Ecologisch bermenbeheer toepassen en stimuleren van lokale initiatieven.	G
Een vervolg geven aan de Zuidelijke Maasdalvisie.	O
Nieuwe verdienmodellen ontwikkelen rondom beheer van het landschap.	G
<i>2.2 Transformatie van de landbouw</i>	
De schooljeugd bewust maken van duurzaam lokaal voedsel en reductie van voedselverspilling.	G
De trekkersrol van het programma Landbouw en Landschap in het Middengebied continueren.	G
Een lokaal actieplan 'transformatie van de landbouw' uitwerken.	G
Het stroopgedachtegoed en initiatieven rondom 'koop lokaal' ondersteunen.	G
<i>2.3 Vrijtijdseconomie in balans met landschap en leefomgeving</i>	
De evenementendruk rondom toertochten doseren en spreiden.	G
Het ambassadeurschap Cittaslow verder uitbouwen.	G
Ondersteuning geven aan wielerevenementen.	G
Samenwerking bevorderen tussen ondernemers onderling en met de gemeente	G
Uitbreiding van Knopen lopen en de wandelinfrastructuur beperken tot realisatie van Ommetjes.	G
Uitvoeringsprogramma Plattelands- en Vrijtijdseconomie	G
Programma 3: Duurzaamheid en Klimaatverandering	
<i>3.1 Op weg naar een energieneutrale toekomst</i>	
De projecten 'zorgeloos zonnepanelen', 'plus je huis', en 'dubbel duurzaam' voortzetten.	G
Een uitvoeringsprogramma Transitievisie Warmte opstellen.	G
Het fietsgebruik binnen de organisatie promoten.	G
Het gemeentelijk vastgoed verduurzamen en sturen op verdere verduurzaming van scholen, gemeenschapsaccommodaties en huurwoningen.	G
Informatie- en kennisoverdracht organiseren	G
Lokale initiatieven actief stimuleren en ondersteunen.	G
<i>3.2 Aan de slag met klimaatadaptatie</i>	
Het afkoppelen van hemelwater stimuleren: impuls geven aan regentonnenactie, ontstenen/vergroenen tuinen en Water in Balans.	G
<i>3.3 Optimaliseren luchtkwaliteiten</i>	
Een aanpak stikstof-reductie uitwerken.	G
<i>3.4 Van afval tot grondstof</i>	
Uitvoering geven aan het Grondstoffenplan.	G
Programma 4: Wonen en Leefomgeving	
<i>4.1 Woningbouw naar behoefte in elke kern</i>	
De mogelijkheden tot zelfbewoningsplicht en het instellen van een huisvestingsverordening verkennen.	G
De starterslening continueren / Nieuwbouw van starterswoningen stimuleren en faciliteren middels een starters-arrangement	G
Een TaskForce wonen instellen.	O
Instrumentarium inzetten dat bijdraagt aan versnelling woningbouw	O
Nieuwe flexibele woonvormen verkennen.	G

Opstellen en uitvoering geven aan prestatieafspraken	G
Transformeren leegstaande en/of vrijkomende boerderijen en historische panden.	G
Uitvoering geven aan de gebiedsontwikkelingen Poort van het Heuvelland, de stationsomgeving Eijsden en de kern Cadier & Keer.	G
Uitvoering geven aan de woningbouw opgave	R
<i>4.2 Zorgvuldige implementatie Omgevingswet</i>	
Betrekken raad bij implementatie Omgevingswet.	O
Vorbereiden totstandkoming Omgevingsplan.	O
<i>4.3 Veilige fiets- en wandelverbindingen</i>	
Samen met scholen invulling geven aan veilige school-thuis-routes en veilige schoolomgevingen.	G
Uitvoering geven aan het Convenant Platform Zorgvragers: toegankelijkheid van de openbare ruimte voor minder validen verbeteren	G
Uitvoering geven aan het Gemeentelijke Verkeers- en Vervoersplan.	O
<i>4.6 Openbare ruimte als visitekaartje</i>	
Bij nieuwbouwplannen en bij reconstructie van wegen vergroening en ruimtes voor ontspanning/ontmoeting integreren.	G
Onverkort uitvoering geven aan het wegenbeleidsplan en verankeren het MIP en MOP meerjarig in de begroting.	G
Ruimte scheppen voor het adopteren van de inrichting en/of het beheer van de openbare ruimte.	G
Vergroening door inwoners stimuleren.	G
Programma 5: Bestuur en Dienstverlening	
<i>5.1 De zichtbaarheid en communicatie over dienstverlening, burgerparticipatie en de activiteiten vergroten</i>	
De visie op dienstverlening updaten en verder tot uitvoering brengen.	O
Inwoners actief betrekken bij verbeterprocessen rondom dienstverlening.	O
Tweejaarlijks een benchmarkonderzoek uitvoeren.	O
<i>5.2 Goed bestuur</i>	
Integriteitsbewustzijn	G
Liberation	G
<i>5.3 Inspraak is een vanzelfsprekendheid</i>	
De inzet rondom burger- en overheidsparticipatie doorontwikkelen.	O
Een plan 'kinderinspraak' uitwerken en implementeren.	O
<i>5.4 Een gezonde en solide financiële huishouding</i>	
Behoud van de ratio van het weerstandsvermogen boven de norm van 1.	O
De OZB maximaal laten stijgen met de inflatiecorrectie.	G
<i>5.5 Doelgericht samenwerken</i>	
Bestuurlijke samenwerking	G
<i>5.6 Een goed toegankelijke en veilige ICT-omgeving</i>	
Een ontwikkelagenda ICT/informatiemanagement inclusief een meerjaren investeringsagenda opstellen.	G
Planmatig uitvoering geven aan de W.O.O.	O
<i>5.7 Veiligheid; een gezamenlijke verantwoordelijkheid</i>	
Bewonersplatforms, buurtnetwerken en buurtbemiddeling instellen.	G
Het gebruik van de Fixi-app stimuleren voor het melden van onveilige situaties.	G
Inzet van het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) op bedrijventerreinen continueren.	G

Weerbare samenleving	G
5.8 Ondernijning een halt toeroepen	
Bewustwordingscampagnes rondom ondernijning opzetten.	G
De integrale ondernijningsbeelden verdiepen en de aanpak ondernijning hierop afstemmen.	O
Flankerend beleid (zoals bibob, damocles, drank- en horecaregels etc.) actief inzetten.	G
Gerichte acties met inzet van Flexteams uitvoeren.	G
5.9 Jeugdproblematiek in de greep	
Inzetten op een gezamenlijke aanpak van de jeugdproblematiek.	G
Preventievoorlichting, controle & handhaving rondom alcohol en drugs voortzetten.	G

Voortgang Programma 1: Kwaliteit van Leven

Programma 1: Kwaliteit van Leven richt zich op het verbeteren van de leefomgeving en het welzijn van alle inwoners van de gemeente. In 2026 worden diverse initiatieven en projecten uitgevoerd om een inclusieve samenleving te bevorderen, onderwijs toekomstbestendig te maken en sport, cultuur en zorg toegankelijk te houden.

Het programma *Kwaliteit van Leven* blijft in 2026 sterk gericht op positieve gezondheid, preventie en het versterken van de zelfredzaamheid van inwoners. De ingezette transformatie van het sociaal domein wordt voortgezet, met nadrukkelijke aandacht voor het beheersbaar houden van kosten en het versterken van de sociale basis. Op hoofdlijnen ligt de uitvoering van de ambities op koers. Tegelijkertijd zien we – in lijn met landelijke ontwikkelingen zoals vergrijzing, toenemende zorgvraag en druk op gemeentelijke financiën – een aantal structurele aandachtspunten.

Sociaal domein en zorgkosten (open einde regelingen)

De uitvoering van de Jeugdwet, Wmo en Participatiewet blijft onverminderd onder druk staan door autonome groei van de zorgvraag en complexere casuïstiek. Hoewel de budgetten voor 2026 realistisch zijn geraamd, blijven de open-einde regelingen gepaard gaan met onzekerheden. De inzet op preventie, versterking van de sociale basis en efficiëntere samenwerking met zorgpartners (o.a. binnen het IZA) is dan ook cruciaal om de kostenontwikkeling te dempen.

Versterking sociale basis en inclusieve samenleving

Er wordt in 2026 verder geïnvesteerd in een inclusieve samenleving waarin iedereen kan meedoen. Initiatieven zoals het huiskamerbeleid, jongerenparticipatie (Jeugd aan Zet) en ondersteuning van mantelzorg en verenigingen dragen bij aan sociale cohesie en het voorkomen van zwaardere zorg. Deze lijn sluit aan bij landelijke bewegingen om meer ondersteuning dichtbij inwoners te organiseren.

Gezondheid, sport en preventie (SPUK/GALA)

De uitvoering van de brede SPUK-regeling (2023–2026) bevindt zich in volle gang. Programma's op het gebied van gezondheid, sport, cultuur en sociale basis dragen zichtbaar bij aan preventie, het terugdringen van gezondheidsachterstanden en het stimuleren van een gezonde leefstijl (Trendbreuk). Landelijk wordt steeds sterker gestuurd op preventie (o.a. via GALA en IZA), wat de ingezette koers bevestigt. Tegelijkertijd vraagt de borging van deze inzet na 2026 nadrukkelijk aandacht.

Onderwijs en onderwijshuisvesting (IHP)

De uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) wordt voortgezet. De komende jaren blijft dit een financieel omvangrijk traject. Verdere concretisering van businesscases en actualisatie van leerlingprognoses zijn bepalend voor het tempo en de haalbaarheid. Ook het onderwijsachterstandenbeleid wordt doorontwikkeld, met nadruk op vroege signalering en doorgaande ontwikkelijnen.

Jeugd en regionale ontwikkelingen

De ontwikkelingen rondom jeugdzorgaanbieders blijven een aandachtspunt. Financiële en organisatorische stabiliteit van aanbieders is essentieel voor continuïteit van zorg en kan, indien nodig, financiële consequenties hebben voor gemeenten. Tegelijkertijd wordt lokaal ingezet op versterking van de eerstelijns ondersteuning (zoals praktijkondersteuners en innovatie in het jeugdveld).

Verenigingsleven, cultuur en ontmoeting

De gemeente blijft investeren in een vitaal verenigingsleven, sport en cultuur als belangrijke dragers van leefbaarheid en preventie. Ontmoetingsvoorzieningen in de kernen en initiatieven gericht op participatie dragen bij aan het welbevinden van inwoners.

Conclusie

Programma 1 ontwikkelt zich in 2026 conform de ingezette koers, waarbij de nadruk ligt op preventie, inclusie en het versterken van de sociale basis. Tegelijkertijd vragen de aanhoudende druk op het sociaal domein, onzekerheden in zorgkosten en de financiële opgaven rondom onderwijshuisvesting om blijvende aandacht en sturing.

Voortgang Programma 2: Landbouw, Landschap en Plattelandseconomie

Programma 2: Landbouw, Landschap en Plattelandseconomie richt zich op het behoud en de versterking van het unieke landschap, de ondersteuning van duurzame landbouw en het in balans brengen van de plattelandseconomie met natuur en leefomgeving. In 2026 worden verschillende acties ondernomen om deze doelen te realiseren.

- **Behoud en versterken van landschapskwaliteiten**

In 2026 zet de gemeente zich in om het landschap te beschermen en te verbeteren. Dit gebeurt door ecologisch bermbeheer toe te passen en lokale initiatieven te ondersteunen die bijdragen aan biodiversiteit. Daarnaast wordt gewerkt aan de uitvoering van de Zuidelijke Maasdalvisie en worden nieuwe verdienmodellen ontwikkeld voor duurzaam landschapsbeheer. Bovendien zijn we aangesloten bij het Boccagelandschap.

- **Transformatie van de landbouw**

De landbouwsector staat voor grote veranderingen, en in 2026 ondersteunt het Boccagelandschap de gemeente met deze transitie door samen te werken met boeren en andere betrokkenen. Er wordt ingezet op bewustwording bij de jeugd over duurzaam lokaal voedsel en het verminderen van voedselverspilling. Ook worden initiatieven gestimuleerd die bijdragen aan de verduurzaming van de landbouw en andere vormen van landbouw.

- **Vrijtijdseconomie in balans met landschap en leefomgeving**

De vrijetijdseconomie blijft een belangrijk speerpunt in 2026. Daarnaast zetten we in op een economische visie over de hele breedte van de economische sector, door toekomstig beleid te ontwikkelen en het faciliteren van ondernemers. De gemeente werkt aan een balans tussen toerisme en het behoud van het landschap. Dit omvat het ontwikkelen van wandel- en fietsroutes in samenwerking met Visit Zuid-Limburg en het versterken van het Cittaslow-gedachtegoed. Daarnaast wordt verder geïnvesteerd in projecten zoals Grenspark Jeker & Maas en het Bocage-landschap om de unieke kwaliteiten van de regio te benutten.

Voortgang Programma 3: Duurzaamheid en Klimaatverandering

Programma 3: Duurzaamheid en Klimaatverandering richt zich op het realiseren van een duurzame samenleving en het aanpakken van de klimaat- en energie-uitdagingen waar de gemeente voor staat. In 2026 worden diverse maatregelen genomen om bij te dragen aan een energieneutrale toekomst, klimaatadaptatie en een circulaire economie.

- **Op weg naar een energieneutrale toekomst**

De gemeente zet vanaf 2026 sterk in op verduurzaming. Er worden adviezen verstrekt aan monumenteigenaren, particulieren, VvE's en MKB, en samen met de Heuvellandgemeenten wordt het Uitvoeringsprogramma Transitievisie Warmte opgesteld, met als doel een aardgasvrije gebouwde omgeving in 2050. Ook wordt het gemeentelijk vastgoed (40 panden) verder verduurzaamd volgens een routekaart tot 2036, met minimaal energielabel C als uitgangspunt. Daarnaast stimuleert de gemeente fietsgebruik via een leasefietsplan, organiseert informatiebijeenkomsten en communiceert actief over energietransitie en circulariteit. Lokale initiatieven worden ondersteund, onder meer via een stimuleringslening voor zakelijke verduurzamingsmaatregelen.

- **Aan de slag met klimaatadaptatie**

De gemeente Eijsden-Margraten stimuleert inwoners met regelingen voor het vergroenen van tuinen en het afkoppelen van hemelwater (tot eind 2026). Via het samenwerkingsverband Maas & Mergelland wordt in het netwerk Waterklaar gecommuniceerd over mogelijkheden zoals regenwateropvang, hergebruik en vergroening. Daarnaast ondersteunt het waterschap met de Water in Balans-toolbox en biedt de provinciale Kansenregeling WRL extra hulp om wateroverlast te voorkomen.

- **Optimaliseren luchtkwaliteit**

De stikstofaanpak ligt bij rijk en provincie. Limburg werkt aan het Limburgs Offensief Stikstof (vaststelling Q4 2025). Gemeenten hebben hierin geen beslissende rol, maar houden rekening met mogelijke gevolgen voor de eigen gemeente.

- **Van afval tot grondstof**

Het Grondstoffenplan 2026-2029 richt zich op 80% afvalscheiding, maximaal 100 kg restafval per inwoner en meer hergebruik. Samen met Rd4 wordt ingezet op communicatie, educatie en kringloop. In 2026 wordt het grondstoffenpark (Rd4) Margraten heringericht.

Voortgang Programma 4: Wonen en Leefomgeving

Programma 4: Wonen en Leefomgeving richt zich op het creëren van een prettige leefomgeving waarin iedereen passend kan wonen en waarin ruimte is voor ontmoeting, duurzaamheid en bereikbaarheid. In 2026 worden verschillende initiatieven uitgevoerd om aan deze doelen te werken.

- **Woningbouw naar behoefte in elke kern**

In 2026 blijft de gemeente zich inzetten om te voldoen aan de grote vraag naar woningen. Er wordt gewerkt aan een gevarieerd woningaanbod in alle kernen, met speciale aandacht voor betaalbare en duurzame woningen voor starters en levensloopbestendige woningen. De voortgang van de woningbouwplannen wordt jaarlijks gemonitord en gerapporteerd aan de raad. Daarnaast worden leegstaande boerderijen en historische panden benut voor nieuwe woonruimtes, met oog voor duurzaamheid en behoud van de dorpse structuren.

- **Zorgvuldige implementatie Omgevingswet**

De implementatie van de Omgevingswet krijgt in 2026 prioriteit. De gemeente werkt aan een soepele overgang naar de nieuwe regelgeving, met als doel het vergunningenproces en de bestemmingsplanprocedures te versnellen. Dit draagt niet alleen bij aan een betere dienstverlening, maar ook aan het versnellen van woningbouwprojecten.

- **Veilige fiets- en wandelverbindingen**

In 2026 wordt verder gewerkt aan het realiseren van veilige fiets- en wandelroutes, met speciale aandacht voor schoolroutes en routes voor mensen met een beperking. Samen met scholen en ouders worden veilige school-thuis-routes ontwikkeld, en er wordt uitvoering gegeven aan het Convenant Platform Zorgvragers om de toegankelijkheid van de openbare ruimte te verbeteren.

- **Openbare ruimte als visitekaartje**

De openbare ruimte wordt in 2026 verder ontwikkeld als een plek voor ontmoeting en ontspanning. Er wordt geïnvesteerd in het vergroenen van de leefomgeving en het verbeteren van de kwaliteit van de openbare ruimte, met oog voor klimaatverandering. Het onderhoud van wegen en groenvoorzieningen wordt uitgevoerd volgens het wegenbeleidsplan en het groenbeleidsplan.

Voortgang Programma 5: Bestuur en Dienstverlening

Programma 5: Bestuur en Dienstverlening richt zich op het versterken van goed bestuur, het verbeteren van de dienstverlening en het bevorderen van participatie en samenwerking. In 2026 worden diverse acties ondernomen om deze ambities waar te maken.

- **Zichtbaarheid en communicatie over dienstverlening**

In 2026 blijft de gemeente investeren in het verbeteren van de dienstverlening aan inwoners, ondernemers en organisaties. Dit gebeurt door het continu meten van klanttevredenheid en het uitvoeren van structurele onderzoeken, zoals de jaarlijkse Telan-enquête. De resultaten worden gebruikt om de kwaliteit van de dienstverlening verder te verbeteren. Daarnaast wordt de communicatie over gemeentelijke activiteiten en burgerparticipatie versterkt, zodat inwoners beter geïnformeerd en betrokken blijven.

- **Goed bestuur**

Goed bestuur blijft ook in 2026 een belangrijk uitgangspunt voor Eijsden-Margraten. De gemeente zet in op een open, betrouwbare en benaderbare bestuurscultuur, waarin integriteit, transparantie en duidelijke communicatie centraal staan. In het kader van de nieuwe bestuursperiode wordt blijvend aandacht besteed aan bewustwording rondom integriteit, rolvastheid en samenwerking tussen bestuur, raad en organisatie. Daarbij wordt ingezet op een toegankelijke overheid die dichtbij inwoners staat en ruimte biedt voor dialoog en participatie.

Vrijheid, democratie en verbondenheid blijven daarnaast belangrijke thema's binnen onze gemeente. De Amerikaanse Begraafplaats in Margraten, de bevrijdingsverhalen van Mesch en de brede herdenkingscultuur in onze kernen geven invulling aan deze identiteit. De grote betrokkenheid rondom Memorial Day en 80 jaar Vrijheid onderstrepen het belang van blijvende aandacht voor herdenken en het doorgeven van het verhaal van vrijheid aan nieuwe generaties, juist in een tijd van internationale spanningen en maatschappelijke polarisatie.

- **Inspraak is een vanzelfsprekendheid**

In 2026 wordt verder gebouwd aan een gemeente waarin inwoners actief kunnen meedenken en meedoen. Burgerparticipatie wordt steeds meer vanzelfsprekend onderdeel van beleidsontwikkeling, gebiedsprocessen en lokale initiatieven. De gemeente zet daarbij in op vroegtijdige betrokkenheid van inwoners, verenigingen, ondernemers en maatschappelijke organisaties, met aandacht voor maatwerk per kern en onderwerp.

Ook jongerenparticipatie krijgt nadrukkelijk aandacht. De kinderraad en kinderburgemeester blijven een zichtbare rol vervullen binnen de gemeente en worden actief betrokken bij thema's die raken aan leefbaarheid, duurzaamheid en samenleven. Daarnaast wordt onderzocht hoe jongeren tussen 12 en 18 jaar structureler betrokken kunnen worden bij gemeentelijke vraagstukken, bijvoorbeeld via projectmatige inspraak, onderwijsinitiatieven en digitale participatievormen.

De gemeente blijft investeren in laagdrempelige communicatie en een bestuur dat zichtbaar en bereikbaar is voor inwoners, passend bij de schaal en identiteit van Eijsden-Margraten.

- **Een gezonde en solide financiële huishouding**

De eerste bijstelling van de begroting 2026 gebeurt middels structurele wijziging van 2025 en deze 1e burap 2026. Financieel gezien heeft een positieve bijstelling plaatsgevonden van € 157.550. Hiermee komt het saldo voor 2026 uit op € 334.596.

Het weerstandsvermogen conform jaarrekening 2025 komt uit op 3,4% (was 2,98% conform begroting 2026). De belastingtarieven zijn conform het voorstel bij de begroting 2026 overeenkomstig vastgesteld.

- **Doelgericht samenwerken**

Eijsden-Margraten blijft in 2026 actief samenwerken met regionale, Euregio- en internationale partners om maatschappelijke opgaven gezamenlijk aan te pakken en kansen voor de regio te benutten. De gemeente neemt deel aan samenwerkingen zoals de Regio Deal Zuid-Limburg en het NOVEX-gebied Zuid-Limburg, gericht op leefbaarheid, ruimtelijke kwaliteit, economie, landschap en grensoverschrijdende ontwikkeling.

Daarnaast wordt verder ingezet op samenwerking binnen Zuid-Limburg en Maastricht-Heuvelland, waarbij steeds wordt gekeken welke samenwerkingsvorm het beste resultaat oplevert voor inwoners en ondernemers. Ook grensoverschrijdende samenwerking blijft belangrijk. Lopende initiatieven zoals het Landschapspark Grenzeloos Bocagelandschap, het Grenspark Jeker & Maas en de samenwerking met Belgische en Duitse partners worden verder verdiept.

De relatie met de Luxemburgse gemeente Clervaux krijgt in 2026 eveneens verdere invulling. De recent geformaliseerde jumelage biedt kansen voor samenwerking op het gebied van vrijheid en herdenken, cultuur, toerisme, duurzaamheid, burgerparticipatie en jeugduitwisseling. Hiermee wordt gebouwd aan een sterk internationaal netwerk dat past bij het grensoverschrijdende karakter van Eijsden-Margraten.

- **Een toegankelijke en veilige ICT-omgeving**

In 2026 worden verdere stappen gezet om de gemeentelijke ICT-omgeving toekomstbestendig te maken. Daarbij ligt de focus op de doorontwikkeling van informatiebeheer, het voldoen aan de wettelijke verplichtingen conform de Wet open overheid (Woo) en Archiefwet, en het verbeteren van de digitale toegankelijkheid voor inwoners. Daarnaast blijft informatieveiligheid een belangrijke prioriteit. Er worden gerichte technische maatregelen getroffen om de organisatie weerbaar te houden tegen toenemende cyberdreigingen.

- **Veiligheid: een gezamenlijke verantwoordelijkheid**

De gemeente blijft in 2026 inzetten op het versterken van de veiligheid en leefbaarheid. Dit gebeurt door nauwe samenwerking met politie, BOA's en andere partners. De aanpak van jeugdproblematiek en ondermijnende criminaliteit krijgt extra aandacht, evenals preventie en handhaving op het gebied van alcohol- en drugsgebruik. Daarnaast wordt de Limburgse Norm verder geïmplementeerd om een weerbare overheid te waarborgen.

- **Ondermijning een halt toeroepen**

De aanpak van ondermijnende criminaliteit blijft een prioriteit in 2026. De gemeente werkt samen met het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC) om ondermijning in kaart te brengen en aan te pakken. Flexteams worden ingezet om ongewenste situaties effectief te bestrijden, en bestaande beleidsinstrumenten, zoals de Bibob- en Damocles-regelingen, worden actief toegepast.

- **Jeugdproblematiek in de greep**

In 2026 wordt de regionale aanpak van jeugdproblematiek verder versterkt. Scholen worden betrokken als vindplaatsen van problemen, en er wordt ingezet op preventie, vroegtijdige signalering en samenwerking tussen jongerenwerkers, wijkagenten en ouders. Dit draagt bij aan het welzijn en de veiligheid van jongeren in de gemeente.

- **Personeel**

De gemeente blijft in 2026 investeren in haar medewerkers. Zo wordt aandacht besteed aan scholing, duurzame inzetbaarheid en het versterken van de organisatiecultuur. Dit draagt bij aan een efficiënte en klantgerichte dienstverlening.

Financiële recapitulatie

De 1e Burap 2026 sluiten wij af met een positieve bijstelling van € 157.550 voor 2025. De bijgestelde begroting 2025 komt hierdoor uit op een positief saldo van € 334.596. De financiële recapitulatie is onderstaand opgenomen. Voor een toelichting van de mutatie wordt verwezen naar het bijgevoegde A3 overzicht of de uitgebreide bestuursrapportage per afzonderlijk programma opgenomen in de bijlages in Pepperflow welke toegankelijk is via het P&C portaal van onze gemeente.

Programma	2026	2027	2028	2029	
SALDO BEGROTING 2026 NA WIJZIGING	€ 177.046	€ 6.844	-€ 1.184.355	-€ 605.163	Voordeel/Nadeel
Programma 1: Kwaliteit van Leven					

1.1 Een inclusieve samenleving	€ 479.078	€ 479.078	€ 479.078	€ 479.078	Voordeel
1.6 Trendbreuk Eijsden-Margraten	-€ 33.358	-€ 105.560	-€ 112.038	-€ 118.812	Nadeel
1.7 Zorg op maat met focus op kostenbeheersing	-€ 20.460	-€ 124.434	-€ 123.133	-€ 111.194	Nadeel
1.8 Kunst en cultuur in verbinding met onze inwoners	-€ 46.463	-€ 39.463	-€ 36.228	-€ 33.379	Nadeel
Programma 2: Landbouw, Landschap en Plattelandseconomie					
2.3 Vrijtijdseconomie in balans met landschap en leefomgeving	-€ 195	-€ 3.123	-€ 3.097	-€ 3.071	Nadeel
Programma 3: Duurzaamheid en klimaatverandering					
3.4 Van afval tot grondstof	-€ 30.000	-€ 136.919			Nadeel
Programma 4: Wonen en Leefomgeving					
4.2 Zorgvuldige implementatie Omgevingswet	€ 22.000				Voordeel
4.6 Openbare ruimte als visitekaartje	-€ 21.119	-€ 29.075	-€ 29.067	-€ 29.059	Nadeel
4.7 Vastgoed	-€ 52.390	-€ 55.617	-€ 55.590	-€ 55.562	Nadeel
Programma 5 : Bestuur en Dienstverlening					
5.1 De zichtbaarheid en communicatie over dienstverlening, burgerparticipatie en de activiteiten vergroten	€ 51.300	€ 37.400	€ 17.000	-€ 13.000	Voordeel
5.2 Goed bestuur	-€ 10.000	€ 0	€ 0	€ 0	Nadeel
5.4 Een gezonde en solide financiële huishouding	-€ 110.000				Nadeel
5.6 Een goed toegankelijke en veilige ICT-omgeving	-€ 45.206	-€ 45.206	-€ 45.206	-€ 45.206	Nadeel
5.7 Veiligheid: een gezamenlijke verantwoordelijkheid	-€ 25.637	-€ 198.668	-€ 66.735	-€ 158.190	Nadeel
Totaal mutaties 1e burap	€ 157.550	-€ 221.587	€ 24.984	-€ 88.395	Voordeel/Nadeel
NIEUW SALDO BEGROTING 2026-2029	€ 334.596	-€ 214.743	-€ 1.159.371	-€ 693.558	Voordeel/Nadeel

Leeswijzer

De bestuursrapportage richt zich primair op de (verwachte) afwijkingen, zowel financieel als niet-financieel, ten opzichte van de vastgestelde programmabegroting.

Samenvatting eerste bestuursrapportage

In de samenvatting worden de belangrijkste ontwikkelingen binnen het verslagjaar beknopt weergegeven.

Beleidsmatige verantwoording

De beleidsmatige verantwoording is gebaseerd op het onderdeel ‘Wat gaan we ervoor doen?’ uit de programmabegroting 2025–2028. In overeenstemming met de financiële verordening wordt uitsluitend gerapporteerd over afwijkingen. Beleidsvoornemens die volgens planning verlopen, worden niet nader toegelicht en zijn in de overzichten aangeduid met de kleuren groen en oranje. Indien de verwachting bestaat dat een beleidsvoornemen niet wordt gerealiseerd, is dit in de overzichten aangeduid met de kleur rood. Ook is in dat geval een afzonderlijke toelichting opgenomen onder de betreffende tegel binnen het programma, waarin de oorzaken en consequenties nader worden uiteengezet.

De gehanteerde stoplichtsystematiek kent de volgende betekenis:

- Groen: de prestatie is gerealiseerd binnen de gestelde kaders van tijd, geld en kwaliteit, dan wel structureel geborgd.
- Oranje: de prestatie is in uitvoering en wordt naar verwachting binnen de gestelde kaders gerealiseerd.
- Rood: de prestatie wordt niet, of niet binnen de gestelde kaders, gerealiseerd.

Financiële recapitulatie

De financiële recapitulatie biedt een overzicht van de financiële bijstellingen voor het lopende boekjaar. Hierbij wordt ook de aansluiting weergegeven tussen de primitieve begroting en het geactualiseerde saldo op basis van deze rapportage.

Wat mag het kosten?

Per programma is een geactualiseerd overzicht opgenomen van de lasten en baten, inclusief de effecten van de eerste bestuursrapportage.

Financiële afwijkingen

Per beleidsveld wordt inzicht gegeven in de financiële afwijkingen, waarbij eventuele bijstellingen (bij- en aframingen) op beleidsveldniveau zijn opgenomen.

Bijlagen

In de bijlagen zijn nadere specificaties opgenomen, waaronder de A3-overzichten en de budgetneutrale, programma-overstijgende begrotingswijzigingen.

Programma 1: Kwaliteit van Leven

1.0 Wat mag het kosten?

Wat mag het kosten?	Primaire Begroting 2026	Begr.wijz.	Begr.wijz. 1e burap 2026	Nieuw saldo Begroting 2026
1. Kwaliteit van leven				
Saldo beleidsveld 1.1 Een inclusieve samenleving	€ -3.775.446	€ 328.750	€ 479.078	€ -2.967.618
Saldo beleidsveld 1.2 Een gezond verenigingsleven	€ -10.000	€ -	€ -	€ -10.000
Saldo beleidsveld 1.3 Toekomstbestendig onderwijs	€ -1.108.673	€ -	€ -	€ -1.108.673
Saldo beleidsveld 1.4 Ontmoetingsruimten in elke kern	€ -83.288	€ -	€ -	€ -83.288
Saldo beleidsveld 1.5 Sporten en bewegen voor jong en oud	€ -1.055.933	€ -	€ -	€ -1.055.933
Saldo beleidsveld 1.6 Trendbreuk Eijsden-Margraten	€ -2.166.554	€ -41.284	€ -33.358	€ -2.241.196
Saldo beleidsveld 1.7 Zorg op maat met focus op kostenbeheersing	€ -13.821.958	€ -4.000	€ -20.460	€ -13.846.418
Saldo beleidsveld 1.8 Kunst en cultuur in verbinding met onze inwoners	€ -1.363.922	€ 12.109	€ -46.463	€ -1.398.276
Saldo beleidstaak vóór bestemming	€ -23.385.774	€ 295.575	€ 378.797	€ -22.711.402
Saldo beleidsveld 1.9 Mutatie reserves programma 1	€ 185.204	€ -19.296	€ -	€ 165.908
Saldo beleidstaak na bestemming	€ -23.200.570	€ 276.279	€ 378.797	€ -22.545.494

1.1 Een inclusieve samenleving

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Continueren vroegsignalering schuldenproblematiek

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Wij voeren de activiteiten van het geactualiseerde uitvoeringsplan Armoede en Schuldhulpverlening 2022-2025 uit. We zetten in op het voorkomen van armoede en schulden (preventie), het bestrijden van armoede en schulden en het verzachten van armoede en schulden.

De klantmanager schuldhulpverlening bij de gemeente heeft als hoofddoel het vroegtijdig signaleren van schulden bij inwoners. Inwoners weten de gemeente steeds sneller te vinden met hulpvragen. De wekelijkse inlooppreekuren zijn drempelverlagend voor vragen over geldgebed en schulden. Deze inlooppreekuren zijn vanaf 1 september 2025 verplaatst naar de bibliotheken in Eijsden en Margraten zodat deze in 2026 nog laagdrempiger zijn voor onze inwoners.

Ook in 2026 voeren we regie op het proces schuldhulpverlening door de toegang bij de gemeente te beleggen i.p.v. bij de Kredietbank, waardoor de inwoner een integrale ondersteuning krijgt vanuit de vroeg signalering en de beoordeling aanmelding bij de Kredietbank.

Voortgangsindicator

Investeren in begeleiding statushouders en nieuwkomers.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Ook in 2026 wordt uitvoering gegeven aan de Wet inburgering. Middels adequate begeleiding kunnen statushouders en nieuwkomers beter en sneller integreren in onze samenleving. Ze worden gestimuleerd door o.a. deelname aan taalcursussen om deel uit te maken van de gemeenschap en hen zo snel en succesvol te laten participeren in de samenleving.

Voortgangsindicator

Inwoners via SEM actief begeleiden naar werk of inkomensondersteuning

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

SEM ondersteunt de inwoners met de inkomensvoorziening en re-integratie. Ontwikkelingen binnen het participatiedomein, voortkomend uit het landelijke programma Participatiewet in Balans, worden samen met de regio vertaald naar passend beleid en uitvoeringsregels.

In Maastricht-Heuvelland werken we daarnaast aan de uitkomsten van de businesscase rond de optimalisatie van de re-integratieketen, samen met partners MTB, Podium24 en Annex. Deze businesscase bevindt zich nog in de uitwerkingsfase en zal op een later moment ter besluitvorming worden voorgelegd.

Voortgangsindicator

1.2 Een gezond verenigingsleven

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Een actief faciliterende vergunningenaanpak richting verenigingsleven opzetten.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

De verenigingsconsulent is het aanspreekpunt voor de verenigingen. Daarnaast zet de consulent in op een verbreding van de maatschappelijke rol bij verenigingen. Concreet betekent dit:

- dat bij (complexe) vragen van verenigingen de verenigingsconsulent de verbinder is tussen de verschillende betrokken afdelingen in de gemeente.
- dat de verenigingsconsulent betrokken is bij het maken en realiseren van de plannen die verenigingen op dit punt willen inzetten.
- dat wordt meegedacht en advies wordt ingewonnen, zodat het verenigingen stimuleert en helpt om deze verbreding te realiseren.
- dat er tijdig wordt gesignaleerd en gerapporteerd op o.a voortgang, resultaten, knelpunten en mogelijkheden.
- samen met de afdeling VVTH+ faciliteert de verenigingsconsulent actief vergunningaanvragen van verenigingen.

Voortgangsindicator

Ondersteunen verenigingen bij verbreden maatschappelijke rol in kernen

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

De verenigingsondersteuner:

- voert de scan "Vitale Club" uit in samenwerking met Huis voor de Sport Limburg. Deze scan biedt inzicht in de vitaliteit van verenigingen met als doel sterke en gezonde verenigingen. De scan wordt uitgezet onder sportverenigingen die een accommodatie huren van de gemeente.
- ondersteunt verenigingen wanneer zij vragen hebben op het gebied van bijv. aanpassing accommodaties, aanbieden activiteiten en de mogelijkheden van het verbreden van hun (maatschappelijke) rol.

Voortgangsindicator

Subsidiebeleid opnieuw tegen het licht houden

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Het subsidiekader wordt herijkt: nog in 2025 volgt vaststelling van de nieuwe algemene subsidieverordening, in 2026 de bijbehorende subsidieregelingen per beleidsterrein, zodat deze met ingang van 2027 in werking treden.

Voortgangsindicator

1.3 Toekomstbestendig onderwijs

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

De ontwikkeling van aantallen leerlingen in klassen kritisch volgen.

In het kader van het IHP onderwijs worden 1 keer per 2 jaar nieuwe leerling prognoses opgesteld door Pronexus. Omdat dit in 2025 is gebeurd, staat er voor 2026 geen prognose op de planning. Indien ontwikkelingen daarom vragen wordt er altijd een prognose opgesteld door Pronexus.

Op deze manier wordt gevolgd hoe het leerlingenaantal per school zich ontwikkeld. Tevens zal het leerlingenaantal per school ook een terugkerend bespreekpunt zijn tijdens het bestuurlijk overleg met de schoolbesturen, mede in relatie tot onderwijshuisvesting.

Investeren in Voor- en Vroegschoolse Interventie (VVE)

In het IHP-onderwijs worden elke twee jaar leerlingprognoses opgesteld door Pronexus; de laatste was in 2025, dus in 2026 volgt er geen nieuwe, tenzij ontwikkelingen dit vereisen. Het leerlingenaantal per school blijft een vast agendapunt in het bestuurlijk overleg, ook in relatie tot onderwijshuisvesting.

Het Onderwijsachterstandenbeleid Eijsden-Margraten, vastgesteld in 2023, wordt in 2026 verder doorontwikkeld met focus op structurele implementatie van het knooppunt -9 maanden tot 4 jaar, reguliere taken zoals de doorgaande lijn, preventieve logopedie en monitoring VVE. Tevens wordt 2026 benut om de stand van zaken te evalueren en de koers voor de nieuwe beleidsperiode 2027-2030 te bepalen.

1.4 Ontmoetingsruimten in elke kern

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Stimuleren en ondersteunen Hoeskamers

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Wij continueren het beleid en zorgen voor faciliteiten van de huiskamers, ons uitgangspunt is: 1 huiskamer per dorpskern.

Wij ondersteunen vrijwilligers, die de huiskamers runnen. De ondersteuning bestaat uit subsidiering van de stichting Vrijwillige Hulpdienst Eijsden-Margraten en inzet van professionele ondersteuning van een opbouwwerker van de Stichting Trajekt.

Voortgangsindicator

Stimuleren participatie en ontmoeting van jongeren.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Uitvoering geven aan het programma Jeugd aan Zet. Voor 2026 betekent dit concreet dat er 10 activiteiten georganiseerd worden i.s.m. de jeugd. Jongeren worden uitgenodigd om ideeën te ontplooiën gericht op participatie en ontmoeting.

Het aanbod bestaat uit mountainbike clinics, Dikke Banden Race, Urban Culture Day, Aquagames, voetbalclinics, MTB Kids Ride, wintersportactiviteiten en de Mescherbergloop voor kids. Daarnaast wordt gevarieerd met nieuwe activiteiten die nog ontwikkeld worden.

Ook komt er een mobiele Jongeren Ontmoetingsplek (JOP) bij in 2026. De jeugd wordt hier d.m.v. participatie betrokken bij het bepalen van bijvoorbeeld het ontwerp, de locatie en uitvoering.

Voortgangsindicator

1.5 Sporten en bewegen voor jong en oud

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Het accommodatiebeleid continueren.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

In 2024 zijn we gestart met de opzet van een integraal huisvestingsplan voor sportaccommodaties. In 2025 wordt dit verder uitgewerkt en opgeleverd. Voor het jaar 2026 betekent dit dat we aan de slag

gaan met het uitvoeringsplan en de prioritering van projecten in samenhang met ambities binnen duurzaamheid en woningbouw.

Voortgangsindicator

Het Sportakkoord verder verdiepen en uitvoeren.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Samen met de gemeenten Gulpen-Wittem en Valkenburg aan de Geul voeren we het sportakkoord uit.

Voor 2026 betekent dit concreet dat we samen met onze partners (verenigingen, GGD, Envida etc) blijven werken aan vier thema's:

- sportief en gezond opgroeien
 - Voor kinderen in de leeftijd van 0-12 jaar inzetten op sporten en bewegen bij kindcentra en scholen. Bij kinderen en jongeren van 12-18 jaar samen met scholen en verenigingen sportdeelname bevorderen. Binnen dit programma richten we ons op vaardig in bewegen, JOGG, bewegend leren en risicovol spelen.
- meedoen door bewegen
 - Dit programma richt zich op inclusiviteit, waarbij we ons focussen op inwoners voor wie bewegen niet altijd vanzelfsprekend is door bijvoorbeeld financiële beperkingen, eenzaamheid, ouderdom of mensen met gezondheidsbeperkingen.
- sterk en vitaal verenigen
 - Dit programma richt zich op het vitaal houden van verenigingen en verenigingsondersteuning.
- ruimte om te bewegen.
 - Inzetten op een ruimte die uitnodigt om te sporten en bewegen, zoals sportieve schoolpleinen, speelveldjes, beweegtuinten en beweegroutes.

Voortgangsindicator

1.6 Trendbreuk Eijsden-Margraten

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Inzetten op positieve gezondheid en uitvoering geven aan preventie-akkoord.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

We voeren het plan van aanpak Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) uit voor o.a. het terugdringen van middelengebruik, het stimuleren van een gezonde leefstijl en het stimuleren van sport en bewegen. We zetten in op bewustwording.

We continueren de JOGG (Gezonde Jeugd, Gezonde Toekomst) aanpak en samenwerking binnen JOGG Heuvelland én JOGG Zuid-Limburg. We geven uitvoering aan het plan van aanpak JOGG Heuvelland en ontwikkelen een plan van aanpak JOGG Eijsden-Margraten. Dit omvat o.a. initiatieven zoals gezondere voeding op scholen (wij adviseren scholen op een gezonder voedingsbeleid), steeds meer rookvrije kind-omgevingen en gezondere sportomgevingen (TeamFit).

We ontwikkelen een gezonde leefomgeving die bewegen, gezonde voeding en een gezonde leefstijl bevorderen. Dit doen we door samen te werken tussen domeinen en te werken vanuit Health in all Policies (Regionaal Gezondheidsbeleid).

Voortgangsindicator

1.7 Zorg op maat met focus op kostenbeheersing

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Continueren en versterken jongerenwerk via Trajekt

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Jongerenwerk vormt ook in 2026 een belangrijke schakel binnen het voorliggend veld van de gemeente. Middels jongerenwerk dat we inzetten via Stichting Trajekt staan we in contact met de jongeren in onze gemeente, weten we wat er speelt en kunnen we proactief acteren op signalen.

We continueren de preventieve inzet van ambulante jongerenwerkers om meer zicht en grip te krijgen op risicogedrag op straat. Dit wordt besproken met de kernpartners in het risico overleg jeugd.

Onze consulent welzijn jeugd houdt tevens nauw contact met de jongerenwerkers. Zij nemen tevens deel aan de casuïstiekbesprekingen bij team Jeugd. Ons doel in 2026 is om de gezamenlijke overlegvormen en inzet te behouden met als doel de partijen goed aangehaakt te houden voor maximale afstemming en zicht op veiligheid.

Uit data blijkt dat kwetsbare groep jongeren zit in de overgangleeftijd van basisschool naar middelbare school. Ook hiervoor zetten we de jongerenwerkers in, bijvoorbeeld middels de huiskamerklas in Eijsden en extra rots en water trainingen vanuit Trajekt voor de doelgroep jongeren.

We willen tevens dat de jongeren zelf meer taken en rollen op zich nemen en daarmee meer eigen verantwoordelijkheid creëren, bijvoorbeeld als vrijwilliger bij activiteiten en inloophmomenten.

Voortgangsindicator

Investeren in inzet consulent welzijn jeugd

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Na toetsing en evaluatie in 2025 is per juni 2025 besloten om een structurele inzet van te maken van de functie consulent welzijn jeugd.

De inzet is gericht op preventie en voorkomen van instroom van geïndiceerde jeugdzorg. De werkwijze is om vroegtijdig jeugdigen met beginnende hulpvragen te begeleiden, te adviseren en te verwijzen naar voorzieningen in het voorliggend veld en de directe omgeving van de jeugdigen. Zo wordt er voor gezorgd dat zij vroegtijdig en laagdrempelig geholpen worden, wordt een verergering van de hulpvraag voorkomen en wordt een reductie in de instroom in maatwerkvoorzieningen gerealiseerd.

De consulent welzijn heeft tevens een ondersteunende rol naar de klantmanagers jeugd.

Voortgangsindicator

Stimuleren mantelzorg en maximeren het budget op € 100.000 per jaar

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

We voeren het mantelzorg compliment uit conform de Integrale Verordening Sociaal Domein Eijsden-Margraten 2025 (een geldbedrag van maximaal 200 euro per jaar wordt uitbetaald aan zorgvragers om zijn/haar mantelzorger te complimenteren.)

Mantelzorgondersteuning is sedert 2025 een structureel onderdeel van cliëntenondersteuning van stichting MEE Zuid-Limburg.

We bieden de mantelzorgtest aan. Deze biedt inwoners zicht op de mogelijke ondersteuningsvormen voor de verschillende mantelzorgtaken.

Voortgangsindicator

Inzetten op preventie vroegsignalering en integrale aanpak

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

De consulent schuldhulpverlening, welke in vaste dienst is bij de gemeente, blijft inzetten op het vroegtijdig signaleren van schulden bij inwoners.

We voeren deels regie op het proces schuldhulpverlening door de toegang bij de gemeente te beleggen in plaats van bij de Kredietbank, waardoor de inwoner een integrale ondersteuning krijgt vanuit de vroeg signalering en de beoordeling aanmelding bij de Kredietbank.

Wij actualiseren het Uitvoeringsplan Armoede en Schuldhulpverlening voor een periode 2026-2027 en voeren de daarin opgenomen acties uit.

Voortgangsindicator

1.8 Kunst en cultuur in verbinding met onze inwoners

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Inzetten op beschermen, zichtbaar en beleefbaar maken van materieel en immaterieel erfgoed

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Erfgoed is niet alleen een weerspiegeling van ons verleden, maar ook van onze toekomst. Het biedt nieuwe generaties inspiratie, identiteit en creëert een gevoel van verbondenheid met de wereld om hen heen. Daarom is het essentieel om ons erfgoed levend te houden en betekenisvol te maken voor toekomstige generaties. Dit is waar de verduurzaming van erfgoed om draait. Binnen deze programmalijn richten we ons zowel op immaterieel erfgoed, zoals tradities en gebruiken, als op levend materieel erfgoed.

In 2026 bouwen we verder aan de verankering van immaterieel en levend erfgoed in het dagelijks leven, cultuureducatie en ruimtelijke ontwikkeling. De culturele route 'Onzichtbaar Erfgoed' breiden we uit met nieuwe locaties en verhalen, in samenwerking met VisitZL en in afstemming met afdeling Ruimte.

Zo vergroten we de zichtbaarheid én de beleving van erfgoed in onze gemeente. Participatie van inwoners blijft daarbij de rode draad.

Het project 'Immaterieel Erfgoed Spotten' krijgt een vervolg, in samenwerking met het Nationaal Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed. Via de werkgroep 'Cramignon' blijven we betrokken bij de jaarlijkse Dag van de Cramignon, die in 2026 plaatsvindt in België. Ook het project 'Streektaal' krijgt een vervolg, met een blijvende focus op jongeren en het behoud van de Limburgse taal. De Nationale Monumentendag organiseren we in 2026 opnieuw in nauwe samenwerking met de heemkundeverenigingen.

We werken in 2026 doelgericht verder aan de ambities uit onze Cultuurvisie. In alle projecten staan de dwarsdoorsnijdende principes centraal: verbinding met inwoners, inzet van cultuur voor maatschappelijke verandering, versterking van het culturele netwerk, duurzaamheid als kernwaarde en beleid overstijgend denken en doen. Zo versterken we niet alleen de culturele infrastructuur, maar ook de maatschappelijke waarde van kunst en cultuur in onze gemeente.

Voortgangsindicator

Kunst en Cultuurprojecten verbinden met onze jongere inwoners en organisaties.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Kunst- en cultuurprojecten zijn van essentieel belang voor maatschappelijke ontwikkeling. Ze vergroten de kennis en het begrip van inwoners ten aanzien van verschillende perspectieven, bouwen bruggen tussen diverse achtergronden en dragen bij aan het behalen van maatschappelijke doelen. We werken nauw samen met andere beleidsterreinen, bevorderen burgerparticipatie en betrekken jongeren actief bij projecten.

In 2026 zetten we de ingezette koers voort en vergroten zo de impact van kunst en cultuur in onze gemeente. We investeren in verbindende projecten zoals het KIEM-platform, het brievenbuspakket en de Kunst-O-Maat, met speciale aandacht voor jonge inwoners en makers. De participatieprojecten in Cadier en Keer en Nieuw-Poelveld worden voortgezet in samenwerking met inwoners en culturele professionals.

We starten met de invoering van de 1%-regeling voor kunst in de openbare ruimte, in samenwerking met de afdeling Openbare Ruimte. Daarnaast blijven we inzetten op sociale kunstprojecten die bijdragen aan maatschappelijke doelstellingen.

Het project 'Kunstpunt' breiden we uit met nieuwe locaties en educatieve verhaallijnen. Ook Urban Culture blijft een speerpunt: we organiseren beleidsoverstijgende activiteiten die jongeren actief betrekken. Tot slot presenteren we opnieuw een selectie van projecten op de cultuurmuur in de gemeentehal, waar mogelijk aangevuld met een tijdelijke culturele route.

We werken in 2026 doelgericht verder aan de ambities uit onze Cultuurvisie. In alle projecten staan de dwarsdoorsnijdende principes centraal: verbinding met inwoners, inzet van cultuur voor maatschappelijke verandering, versterking van het culturele netwerk, duurzaamheid als kernwaarde

en beleid overstijgend denken en doen. Zo versterken we niet alleen de culturele infrastructuur, maar ook de maatschappelijke waarde van kunst en cultuur in onze gemeente.

Voortgangsindicator

Uitvoering geven aan een breed educatief programma kunst en cultuur.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Cultuureducatie vormt de kern van kunst, cultuur en maatschappelijke ontwikkeling. Daarom hebben we een uitgebreid educatief programma ontwikkeld voor onze basisscholen.

In 2026 wordt het SKEM-programma voortgezet en wordt de kwaliteit en relevantie ervan versterkt.

De samenwerking met scholen en lokale verenigingen wordt uitgebreid en vanaf 2026 wordt meer maatwerk aangeboden, zodat het programma beter aansluit op de context en behoeften van elke school. Scholen kunnen kiezen uit lespakketten op maat, aangevuld met een randprogramma dat jaarlijks wordt afgestemd op maatschappelijke thema's en feedback van scholen.

De investering in activiteiten en excursies die cultuureducatie verbinden aan maatschappelijke thema's worden gecontinueerd. Zo worden niet alleen de creatieve ontwikkeling van kinderen gestimuleerd, maar ook hun betrokkenheid bij de wereld om hen heen. Bovendien wordt actief samengewerkt met lokale verenigingen, zoals de muziekverenigingen. In 2026 nemen ruim 1800 leerlingen deel aan het SKEM cultuureducatieprogramma.

In 2026 wordt doelgericht verder gewerkt aan de ambities uit onze Cultuurvisie. In alle projecten staan de dwarsdoorsnijdende principes centraal: verbinding met inwoners, inzet van cultuur voor maatschappelijke verandering, versterking van het culturele netwerk, duurzaamheid als kernwaarde en beleid overstijgend denken en doen. Zo wordt niet alleen de culturele infrastructuur versterkt, maar ook de maatschappelijke waarde van kunst en cultuur in onze gemeente.

Voortgangsindicator

Het bibliotheekwerk herijken.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

De bibliotheek van de toekomst is meer dan alleen een plek waar boeken worden uitgeleend. Het is een levendig cultureel centrum waar mensen samenkomen om te leren, te delen en te creëren. Het biedt gelijke kansen voor mensen van alle leeftijden en achtergronden om zichzelf te ontwikkelen en te groeien, wat bijdraagt aan sociale cohesie en maatschappelijke vorming.

Vanaf 1 januari 2026 organiseren we het bibliotheekwerk volgens de wettelijke zorgplicht. De

voorbereidingen hiervoor zijn dan, samen met partnergemeenten Vaals en Valkenburg aan de Geul en Stichting Heuvelland Bibliotheken, afgerond. We zorgen dat alle vestigingen functioneren als volwaardige maatschappelijke bibliotheekvoorzieningen. Tegelijk zetten we stappen op het gebied van huisvesting, zodat de locaties blijvend voldoen aan de eisen van de zorgplicht. We zetten wederom actief in op de aanpak van laaggeletterdheid en het bevorderen van leesvaardigheid, onder meer via taalcafés en het project 'Bieb op School'.

Voortgangsindicator

Programma 2: Landbouw, Landschap en Plattelandseconomie

2.0 Wat mag het kosten?

Wat mag het kosten?	Primaire Begroting 2026	Begr.wijz.	Begr.wijz. 1e burap 2026	Nieuw saldo Begroting 2026
2. Landbouw, landschap en plattelandseconomie				
Saldo beleidsveld 2.1 Behoud en versterken landschapskwaliteiten	€ -338.026	€ -		€ -338.026
Saldo beledisveld 2.2 Transformatie van de landbouw	€ -75.000	€ -		€ -75.000
Saldo beleidsveld 2.3 Vrijetijdseconomie in balans met landschap en leefomgeving	€ 1.195.527		€ -195	€ 1.195.332
Saldo beleidstaak vóór bestemming	€ 782.501		€ -195	€ 782.306
Saldo beleidsveld 2.4 Mutatie reserves programma 2		€ -		€ -
Saldo beleidstaak na bestemming	€ 782.501	€ -	€ -195	€ 782.306

2.1 Behoud en versterken landschapskwaliteiten

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Ecologisch bermenbeheer toepassen en stimuleren van lokale initiatieven.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

In 2026 zal het bermen beheer gecontinueerd worden, conform het beleidsplan bermbeheer en de gemaakte afspraken tijdens de evaluatie in 2022. In 2026 zal op basis het bestaande beleid en nieuwe/actuele ontwikkelingen het bestek worden geactualiseerd en het maaien van bermen opnieuw worden aanbesteed.

Voortgangsindicator ■

Een vervolg geven aan de Zuidelijke Maasdalvisie.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Samen met de partners Provincie Limburg, Waterschap Limburg, Rijkswaterstaat, het Rijk en de gemeente Maastricht wordt in 2026 verder gewerkt aan de MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport)-verkenning voor het Zuidelijk Maasdal. Dit is een verdere uitwerking van de

ontwikkelvisie Zuidelijk Maasdal. In deze verkenning worden de verschillende maatregelen voor het Zuidelijk Maasdal, voor Eijsden de groene geul bij de Oosterplas/Pieterplas, verder inhoudelijk onderzocht op o.a. haalbaarheid en impact voor de omgeving. In deze periode van de verkenningsfase zal Eijsden-Margraten ook haar eigen financiële positie en eventuele bijdragen verder moeten gaan bepalen. Uit deze verkenningsfase - die naar verwachting wordt afgerond in 2028 - wordt door partijen uiteindelijk een zogenaamde voorkeursbeslissing voorgelegd aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat (nu ook voorzien in 2028) voor wat betreft te treffen maatregelen.

Voortgangsindicator

Nieuwe verdienmodellen ontwikkelen rondom beheer van het landschap.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

1. Agrariërs kunnen door het uitvoeren van beheermaatregelen aan landschapselementen bijdragen aan het in standhouden van het cultuurlandschap. De provincie (via BIJ12) heeft hiertoe een subsidiestelsel opgetuigd dat wordt begeleid door Natuurlijk Limburg. In relatie tot de stikstofdiscussie is de kans reëel dat de mogelijkheden tot verruiming van de regeling voor de hand liggen. Dit biedt kansen voor onze agrariërs. Als gemeente volgen we de ontwikkelingen op de voet, inspireren en faciliteren we de agrariërs om maximaal in te zetten op behoud en beheer van het landschap.

De bescherming van de landschapselementen is geregeld via het tijdelijke omgevingsplan. Een update van de beschermde landschapselementen wordt opgenomen in het omgevingsplan dat in 2031 wordt vastgesteld.

Het Bocagelandschap onderschrijft het belang van de landschapselementen in onze leefomgeving ten behoeve van de biodiversiteit als onderdeel van de klimaatopgave en het recreatieve aspect. De organisatie van het Bocagelandschap zet in op de ontwikkeling van meer landschapselementen samen met de agrarische sector en het creëren van verdienmodellen.

2. Het vooruitzicht is dat dit in 2026 aan de raad voorgelegd kan worden. Tijdens het realiseren van het beleid wordt onderzoek gedaan naar eventuele nieuwe verdien modellen, bijvoorbeeld vezelteelt en de transformatie naar regeneratieve landbouw waarbij begonnen wordt met voorlichting daarover.

Voortgangsindicator

2.2 Transformatie van de landbouw

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

De schooljeugd bewust maken van duurzaam lokaal voedsel en reductie van voedselverspilling.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

De volgende scholen maken reeds gebruik van het lokaal fruit initiatief : Cramignon Eijsden , De Den Mheer, OBS Mesch en VSO St Jozef. Dit wordt ook in 2026 gecontinueerd. Andere scholen hebben helaas geen interesse in dit project.

Voortgangsindicator

De trekkersrol van het programma Landbouw en Landschap in het Middengebied continueren.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Het "middengebied" is niet meer actief. Vervolgacties ten aanzien van het project Scan agrarische bouwkavels worden per gemeente separaat opgepakt, dan wel op vrijwillige basis gezamenlijk. Wel wordt op Zuid-Limburgse schaal gezamenlijk opgetrokken ten aanzien van het Limburgs offensief Stikstof.

Voortgangsindicator

Een lokaal actieplan 'transformatie van de landbouw' uitwerken.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

In 2026 wordt in samenspraak met de agrarische sector, de natuurorganisaties en andere belanghebbenden een visie en beleid geformuleerd ten aanzien van de toekomst van de agrarische sector en het belang van de landbouw in onze gemeente. Aansluitend, dan wel gelijktijdig wordt een uitvoeringsplan uitgewerkt en vastgesteld om deze transitie in gang te zetten.

Voortgangsindicator

Het stroopgedachtegoed en initiatieven rondom 'koop lokaal' ondersteunen.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Via ondersteuning van ondernemers en instellingen (o.a. Presidium Limburgse Stroop, Korte Keten Zeker (W)eten en continueren promotiecampagne Koop Lokaal en duurzaam produceren in het Uitvoeringsplan Plattelands- en Vrijtijdseconomie 2026) wordt Koop Lokaal verder ondersteund.

2.3 Vrijtijdseconomie in balans met landschap en leefomgeving

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Uitvoeringsprogramma Plattelands- en Vrijtijdseconomie

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

In het verlengde van het uitvoeringsprogramma 2025 zal in 2026 uitvoering gegeven worden aan het VTE programma dat gebaseerd is op het lokale jaarprogramma hetgeen is gebaseerd op het bestuursakkoord en de vijf pijlers van de regionale Visie Vrijtijdseconomie 'Bestemming Zuid-Limburg 2030'.

De uitvoering vindt plaats langs drie sporen: 1. Sterkere positionering, 2. Heldere profilering en 3. Inzetten van de pijlers uit de visie vrijtijdseconomie als instrumentarium: Kwaliteit, Verleiden, Beleving, Vernieuwing en Ondernemerschap en de kernwaarden Cittaslow.

We zetten in op een integrale aanpak die tevens bijdraagt en afgestemd is op de thema's Landbouw, Landbouw, Natuur, Erfgoed, Economie en Duurzaamheid. Daarnaast dragen we in 2026 bij aan een breed economisch beleid.

Het Uitvoeringsprogramma Plattelands- en Vrijtijdeconomie 2026 richt zich op:

1. Ontwikkeling en instandhouding toeristisch-recreatieve voorzieningen
2. Uitvoering geven aan het Convenant Visit Zuid-Limburg
3. Doorontwikkeling Cittaslow
4. Deelname in het project Landschapspark Grenzeloos Bocagelandschap
5. Deelname in het project Grenspark Jeker & Maas
6. Uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma visie VTE ZL 2030, waaronder het Dataportaal Vrijtijdseconomie Limburg
7. Doorontwikkeling van de toeristisch-recreatieve fiets- en wandelinfrastructuur
8. Regionale afstemming van initiatieven in Eijsden-Margraten in VTE-ZL, op basis van bestuurlijke afspraken en het regionaal afwegingskader rondom vestiging verblijfsaccommodaties
9. Versterking toeristisch-recreatieve gebiedsontwikkeling (verbinding erfgoed, landschap en vrijetijd)
10. Ondersteuning in de landschaps- en landbouwtransitie: Stimuleren van de lokale voedsel economie en korte ketenontwikkeling
11. Versterken van het ondernemersklimaat en het netwerk met lokale

ondernemers(vertegenwoordigers) waaronder actief stimuleren van passende bedrijvigheid
12. Samenwerken met (ondernemers op) bedrijventerreinen in het kader van het Keurmerk Veilig Ondernemen (inclusief uitbreiding KVO Buitengebied)

Voortgangsindicator

Wat hebben we ervoor gedaan?

Naast het regionaal afwegingskader vestiging verblijfsaccommodaties (punt 8) wordt op dit moment een lokaal beleids-afwegingskader ontwikkeld. Voor de verdere aanscherping van dit beleid - aansluitend op de uitgangspunten van het door de raad vast te stellen Inspiratiekader Buitengebied- worden nog extra externe advieskosten voorzien. Op dit moment is nog niet bekend of deze volledig passen in het beschikbare budget Vrijtijdseconomie. Hierover kan in de Burap 2 melding worden gemaakt.

De evenementendruk rondom toertochten doseren en spreiden.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Spreiding en dosering van wielertoertochten vindt op regionaal niveau plaats via het Grensoverschrijdend Wielerbeleid i.s.m. Limburg Cycling. Er zijn regionale afspraken gemaakt over het aantal en de grootte van de tochten, bijvoorbeeld door niet 2 grote evenementen in 1 weekend toe te staan. Door dit beleid wordt de ervaren evenementendruk beperkt. Toetsing van aanvragen langs dit beleid vindt ook in 2026 plaats door Limburg Cycling. Zij adviseren de aangesloten gemeenten.

Voortgangsindicator

Het ambassadeurschap Cittaslow verder uitbouwen.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

De doelstellingen van Cittaslow hebben allen te maken met de uitdagingen waarmee ook de samenleving Eijsden-Margraten wordt geconfronteerd als gevolg van globalisering en de snelle levensstijl. In 2026 wordt het gedachtegoed Cittaslow als tegenhanger daarvan verder doorontwikkeld. We bezien op welke wijze bij beleids- en uitvoeringsactiviteiten Cittaslow op integrale wijze verder verankerd kan worden.

De aanbevelingen van het rekenkameronderzoek 2024 hebben de constante aandacht.

Tevens wordt ingezet op verdere activering van het Cittaslow ambassadeursnetwerk. Met de Cittaslow ambassadeursnetwerken van de gemeenten Gulpen-Wittem en Vaals wordt samengewerkt. Gestreefd wordt naar de benoeming van nieuwe ambassadeurs, welke aanvragen getoetst zullen

worden aan de hand van criteria in een benoemingsprocedure en beoordelingscommissie uit het netwerk zelf. Ondernemers melden zich bij de gemeente om ambassadeur te worden.

Voortgangsindicator

Ondersteuning geven aan wielerevenementen.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

De wielerevents Volta Limburg Classic, Jeugdwielercriterium en Gravel Series worden ondersteund in 2026.

Voortgangsindicator

Samenwerking bevorderen tussen ondernemers onderling en met de gemeente

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

In 2025 wordt zowel het Economisch Profiel van Eijsden-Margraten in beeld gebracht als de Landbouwvisie uitgewerkt. In 2026 zal dit aan de raad worden voorgelegd. Op het vlak van de Vrijtijdseconomie is regionaal een visie ontwikkeld en vastgesteld, de Visie Vrijtijdseconomie Bestemming Zuid-Limburg 2030.

Verder worden in het kader van het "samenwerken bevorderen tussen ondernemers onderling en met de gemeente" in 2026 de volgende acties ondernomen:

1. Ondersteunen van de overkoepelende Stichting Ondernemers Eijsden-Margraten
2. Structureel overleg voeren met ondernemers (-verenigingen)
3. Organiseren van bedrijfsbezoeken voor college en betrokken ambtenaren
4. Tijdens verschillende gelegenheden zullen er netwerkmomenten en/of educatieve / deskundigheid bevorderende activiteiten worden georganiseerd voor ondernemers.
5. Actuele thema's worden via verschillende kanalen gedeeld of in dialoog met de ondernemers opgepakt. Denk hierbij aan het versterken van de kernkwaliteiten van Eijsden-Margraten, de betekenis van de Amerikaanse begraafplaats / van Liberation en het aanhaken bij regionale economische ontwikkelingen.

Voortgangsindicator

Uitbreiding van Knopen lopen en de wandelinfrastructuur beperken tot realisatie van Ommetjes.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

In 2024 is gestart met de feitelijke aanleg van de Knopen Lopen infrastructuur, welke in het najaar van 2025 volledig gerealiseerd wordt. Voor 2026 betekent dit het volgende:

- Ter promotie van het nieuwe systeem worden in samenwerking met Visit Zuid-Limburg een aantal (thema)wandelingen - Ommetjes extra uitgelicht. Dit zullen 6 online wandelingen zijn, 3 papieren flyers, 2 kleine brochures en 1 grote brochure. In 2024 is de tweede Vuursteenroute en in 2025 ook de Geologieroute voorbereid. Afronding kan plaatsvinden na realisatie van het Knopen Lopen zodat deze knooppunten meegenomen worden.
- In verband met de implementatie van het Knopen Lopen systeem zullen alle brochures geactualiseerd moeten worden. Hiermee wordt in 2026 een start gemaakt.

Voortgangsindicator

Programma 3: Duurzaamheid en Klimaatverandering

3.0 Wat mag het kosten?

Wat mag het kosten?	Primaire	Begr.wijz.	Begr.wijz.	Nieuw saldo
3. Duurzaamheid en klimaatverandering	Begroting 2026		1e burap 2026	Begroting 2026
Saldo beleidsveld 3.1 Op weg naar een energieneutrale toekomst	€ -129.061	€ -		€ -129.061
Saldo beleidsveld 3.2 Aan de slag met klimaatadaptatie	€ -	€ -		€ -
Saldo beleidsveld 3.3 Optimaliseren luchtkwaliteiten	€ -30.000	€ -		€ -30.000
Saldo beleidsveld 3.4 Van afval tot grondstof	€ 451.043	€ -37.000	€ -30.000	€ 384.043
Saldo beleidstaak voor bestemming	€ 291.982	€ -37.000	€ -30.000	€ 224.982
Saldo beleidsveld 3.5 Mutaties reserves	€ -			€ -
Saldo beleidstaak na bestemming	€ 291.982	€ -37.000	€ -30.000	€ 224.982

3.1 Op weg naar een energieneutrale toekomst

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

De projecten 'zorgeloos zonnepanelen', 'plus je huis', en 'dubbel duurzaam' voortzetten.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

De projecten zorgeloos zonnepanelen, plus je huis en dubbel duurzaam, zijn reeds eind 2023 afgerond.

In 2026 zullen in lijn van het voorbije jaar verduurzamingsadviezen aan monument eigenaren, particulieren (via online en fysieke energieloket), vereniging van eigenaren (VVE balie) en het MKB worden verstrekt. Dit doen we via georganiseerde bijeenkomst en individueel niveau.

Voortgangsindicator

Een uitvoeringsprogramma Transitievisie Warmte opstellen.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

In 2026 wordt het Uitvoeringsprogramma Transitievisie Warmte opgesteld. Dit programma vormt de nadere uitwerking van de reeds vastgestelde Visie Warmte.

Uitgangspunt hierbij is dat in 2050 alle woningen in de gemeente Eijsden-Margraten – zowel nieuwbouw als bestaande bouw – aardgasvrij moeten zijn. Het uitvoeringsprogramma geeft richting aan de concrete doelen en de grofmazige aanpak op wijkniveau. Daarmee vertalen we de kaders uit de Transitievisie Warmte naar een praktisch handelingsperspectief voor de gemeente.

Dit traject pakken wordt in gezamenlijkheid met de Heuvellandgemeenten opgepakt, zodat we kennis bundelen, samenhang behouden en regionale kansen benutten.

Voortgangsindicator

Het fietsgebruik binnen de organisatie promoten.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Het stimuleren van fietsgebruik onder medewerkers is belegd bij de afdeling HRM. Sinds 2024 beschikt de gemeente over een leasefietsplan waar medewerkers gebruik van kunnen maken. Regelmatig wordt deze arbeidsvoorwaarde gepromoot binnen de organisatie.

Voortgangsindicator

Het gemeentelijk vastgoed verduurzamen en sturen op verdere verduurzaming van scholen, gemeenschapsaccommodaties en huurwoningen.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

De gemeente Eijsden-Margraten zet vanaf 2026 stevig in op de verduurzaming van haar vastgoedportefeuille (40 objecten, 37.219 m²), als bijdrage aan de nationale klimaatdoelen (55% CO₂-reductie in 2030, klimaatneutraal in 2050).

De afgelopen jaren zijn al 16 panden verduurzaamd van ons gemeentelijk vastgoed. Vanaf 2026 gaan we op basis van de opgestelde routeplanner gemeentelijk vastgoed verder aan de slag met het verduurzamen van de ander panden. Dit gebeurt op basis van uitgewerkte maatwerkrapporten per pand en de opstelde routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed 2026-2036. Uitgangspunt is minimaal energielabel C.

Voortgangsindicator

Informatie- en kennisoverdracht organiseren

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Indien relevant zullen er over lopende projecten en ondersteuningsmogelijkheden van de gemeente/provincie/nationaal t.b.v. de energietransitie en circulariteit informatiebijeenkomsten georganiseerd worden.

Indien relevant zal er actief gecommuniceerd worden over nieuwe ontwikkelingen, lopende projecten en ondersteuningsmogelijkheden via de gebruikelijke communicatiekanalen (zoals b.v. website gemeente, de Etalage, facebook EM etc.).

Thematiek die aan bod zal komen:

- energietransitie
- circulariteit

Voortgangsindicator

Lokale initiatieven actief stimuleren en ondersteunen.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

De gemeente Eijsden-Margraten moedigt in de periode 2026-2029 lokale initiatieven aan die positief bijdragen aan de energietransitie en het ontwikkelen van een circulaire economie. Middels de Verordening Stimuleringslening zakelijk bieden we zakelijke partijen een financieringsmogelijkheid ten behoeve van maatregelen die het aandeel duurzame energie vergroten en/of de CO2-uitstoot verminderen.

Voortgangsindicator

3.2 Aan de slag met klimaatadaptatie

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Het afkoppelen van hemelwater stimuleren: impuls geven aan regentonnenactie, ontsteden/vergroenen tuinen en Water in Balans.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Binnen onze gemeente zijn twee regelingen van kracht die onze burgers bewust moeten maken van hun bijdrage aan het klimaat, namelijk:

- de stimuleringsregeling vergroenen tuinen
- de stimuleringsregeling afkoppelen hemelwater tot eind 2026

In 2026 zullen we onze burgers regelmatig attenderen op beide regelingen. Daarnaast werken we als samenwerkingsverband Maas & Mergelland aan het communicatienetwerk Waterklaar waarin we burgers inzicht geven in de mogelijkheden om hun perceel waterklaar te maken. Dit kan door opvang van regenwater, hergebruik van regenwater, vergroenen van tuinen en daken etc. Daarnaast zal vanuit het waterschap middels Water in Balans het vergroenen en afkoppelen bevordert worden middels een Toolbox om burgers op eigen terrein maatregelen te laten treffen om wateroverlast op het

perceel of in de woning te voorkomen. Bovendien is de kansenregeling van WRL actief, wat een stimuleringsregeling van de provincie Limburg is om mensen te helpen om wateroverlast te voorkomen.

Voortgangsindicator

3.3 Optimaliseren luchtkwaliteiten

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Een aanpak stikstof-reductie uitwerken.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

De aanpak van stikstof reductie is een bevoegdheid van het rijk waarbij de opdracht is gegeven aan de provincie om een gebiedsgerichte aanpak te formuleren. Het rijk heeft een deadline hiertoe opgeschort. Provincie Limburg werkt nog aan het programma Limburgs Offensief Stikstof (LOS). Dit programma wordt naar verwachting in Q4 2025 vastgesteld.

Gemeentes hebben in het dossier stikstof geen besluitvormende of beslissende rol. We zijn ons bewust dat er mogelijk gevolgen kunnen zijn naar aanleiding van de aanpak van de centrale overheden voor onze gemeente.

Voortgangsindicator

3.4 Van afval tot grondstof

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Uitvoering geven aan het Grondstoffenplan.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

De doelen in het vastgestelde grondstoffenplan 2026-2029 zijn o.a. gericht op het verder verhogen van het afvalscheidingspercentage (doel 2026 80%), verminderen van het restafval per jaar per inwoner (doel 2026 100 kg per inwoner) en hergebruik van materialen/grondstoffen.

Samen met Rd4 wordt actief ingezet op goede informatieoverdracht richting burgers over bijvoorbeeld ophaalfrequenties, afvalscheiden, bewustzijns campagnes, klachtenafhandeling, kringloopwinkels en educatie.

In 2026 wordt de herinrichting van het grondstoffenpark Margraten afgerond. Dit om hier een optimale service aan onze inwoners te kunnen geven en nog efficiënter afvalstromen/grondstoffen te kunnen inzamelen.

Daarnaast is de ontwikkeling van het nieuwe Rd4 Circulair Ambachts Centrum (CAC) onze volgende stap naar een toekomstig afval vrije samenleving.

Voortgangsindicator

Programma 4: Wonen en Leefomgeving

4.0 Wat mag het kosten?

Wat mag het kosten?	Primaire Begroting 2026	Begr.wijz.	Begr.wijz. 1e burap 2026	Nieuw saldo Begroting 2026
4. Wonen en leefomgeving				
Saldo beleidsveld 4.1 Woningbouw naar behoefte in elke kern	€ -136.274	€ 225.800		€ 89.526
Saldo beleidsveld 4.2 Zorgvuldige implementatie Omgevingswet	€ 1.108		€ 22.000	€ 23.108
Saldo beleidsveld 4.3 Veilige fiets- en wandelverbindingen	€ -			€ -
Saldo beleidsveld 4.4 Aanpak parkeren in Eijsden en Margraten	€ -63.765			€ -63.765
Saldo beleidsveld 4.5 Optimalisatie bereikbaarheid kernen	€ -10.000			€ -10.000
Saldo beleidsveld 4.6 Openbare ruimte als visitekaartje	€ -5.091.771		€ -21.119	€ -5.112.890
Saldo beleidsveld 4.7 Vastgoed	€ -3.142.606		€ -52.390	€ -3.194.996
Saldo beleidstaak voor bestemming	€ -8.443.308	€ 225.800	€ -51.509	€ -8.269.017
Saldo beleidsveld 4.8 Mutaties reserves	€ 24.350	€ -225.800		€ -201.450
Saldo beleidstaak na bestemming	€ -8.418.958	€ -	€ -51.509	€ -8.470.467

4.1 Woningbouw naar behoefte in elke kern

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

De mogelijkheden tot zelfbewoningsplicht en het instellen van een huisvestingsverordening verkennen.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Via anterieure overeenkomsten met ontwikkelende partijen zal zelfbewoningsplicht (max. 5 jaar) bij betaalbare *nieuwbouw* ook in 2026 worden geborgd.

Voortgangsindicator

De starterslening continueren / Nieuwbouw van starterswoningen stimuleren en faciliteren middels een starters-arrangement

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

De in september 2022 vastgestelde verordening voor de startersleningen, zal voor de periode 2026-2029 worden voortgezet en waar nodig worden geactualiseerd. Uw raad heeft voor de continuering van de regeling op 2 juli 2025 een bedrag van € 2.000.000,-- beschikbaar gesteld.

SVn, de organisatie die startersleningen in Nederland verstrekt, onderzoekt haalbare mogelijkheden voor starters-arrangementen en stelt gemeenten hiervan in kennis. Indien een goed en haalbaar arrangement door SVn wordt aangeboden, dan zal een voorstel hiervoor aan uw raad worden voorgelegd.

Voortgangsindicator ■

Een TaskForce wonen instellen.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Bij brief d.d. 15 september 2022 hebben wij uw raad reeds geïnformeerd over de instelling van de Taskforce Wonen. In de Taskforce zijn alle relevante interne disciplines vertegenwoordigd waardoor het mogelijk is om snel te schakelen en af te stemmen op het moment dat vertraging bij bepaalde plannen of op bepaalde onderdelen blijkt te bestaan.

De in de Taskforce vertegenwoordigde disciplines hebben hun inbreng bij de diverse woningbouwprojecten. Verder is door middel van een pilot in het eerste halfjaar van 2025 gebleken dat een integrale toetsing van nieuwe woningbouwplannen binnen een zogenaamde interne ambtelijke 'Programmatafel' leidt tot een versnelling en verdieping van het proces, hetgeen de voortgang en kwaliteit ten goede komt. Deze werkwijze willen wij in 2026 daarom voortzetten.

Ook in 2026 zullen de lopende en nieuwe woningbouwprojecten verder uitgewerkt en opgepakt worden ten behoeve van besluitvorming. De uitkomsten van 'teken en rekenen' waar uw raad in september 2025 een besluit over genomen heeft, worden hiervoor mede als vertrekpunt genomen.

Naar verwachting zullen in 2026 ca. 160 woningen opgeleverd worden, een en ander zoals blijkt uit de tabel met de woningbouwlocaties voor alle kernen die opgenomen is in deze begroting.

Ook in 2026 zullen wij uw raad weer periodiek informeren over de voortgang van de woningbouwplannen in de Woontafel en wordt op basis van de informatie die daar gedeeld wordt, een RIB opgesteld.

Tenslotte zullen wij in 2026 bezien hoe wij de organisatie zo kunnen inrichten dat (b.v. door middel van het inrichten van een programma-organisatie Wonen) het behalen van de gestelde doelen ten aanzien van onze woningbouwopgave, zo goed mogelijk gewaarborgd wordt.

Voortgangsindicator

Instrumentarium inzetten dat bijdraagt aan versnelling woningbouw

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

In de praktijk blijkt dat geldende landelijke regelgeving, zoals milieuzoneringen (stank, geluid, spuitcirkels), bodem, water, lucht, stikstof etc. de vertragende factor vormt voor versnelde woningbouw. Hiermee kampen overigens alle gemeenten in Nederland. In samenwerking met de provincie en het Ministerie van BZK worden pilots opgezet om te kijken op welke wijze via een integrale aanpak hierin versnellingen mogelijk zijn. Dit heeft onze aandacht en waar mogelijk zullen wij een project als pilot hiervoor aandragen. De lokale problematiek die speelt om invulling te geven aan onze woningbouwopgave, zullen wij continu onder de aandacht van het Rijk en de provincie brengen. Dit hebben wij o.a. gedaan in het traject van de provinciale omgevingsvisie (POVI).

Vanuit het woonbouwprogramma gaan we verder inzetten op een programmagerichte aanpak. Op deze manier willen we een versnelling te bereiken. Hierbij gaan we zorgen voor een adequatere regievoering, bestaande werkprocessen aanpassen, projectmatiger werken (werken vanuit deadlines), parallel plannen en een mindset creëren dat gebaseerd is op van "vinken" naar "vonken"

Daarnaast gaan wij op basis van een inventarisatie van potentieel haalbare woningbouwlocaties verder uitvoering geven aan de Wet Voorkeursrecht voor de noodzakelijke verwerving van deze gronden. Hiervoor is immers geld gereserveerd in onze begroting. Door zelf de regie in handen te nemen, proberen wij invloed te krijgen op het versneld invullen van onze woningbouwopgave.

Voortgangsindicator

Nieuwe flexibele woonvormen verkennen.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Als gemeente staan wij voor alle woonvormen open, waarmee op een ruimtelijk en volkshuisvestelijk verantwoorde wijze invulling gegeven kan worden aan onze woningbouwopgave. Dit kunnen dus ook voor meerdere doelgroepen geschikte flexibele woonvormen zijn.

In samenwerking met de woningcorporaties wordt de inzet van flexibele woningbouw in de periode 2026-2029 verder verkend en waar mogelijk ingezet om (sociale) woningbouw voor woonurgenten sneller gerealiseerd te krijgen.

Bij het vaststellen van de 1e Burap 2025 heeft uw raad budget beschikbaar gesteld voor de realisatie van 24 tijdelijke (flexibele) woningen door Wonen Limburg in Margraten. Realisatie hiervan is voorzien medio 2026. Daarnaast is voorzien in het door woningcorporatie Servatius realiseren van ca. 10 grondgebonden permanente prefab woningen aan de Jos. Partounstraat te Eijsden ten behoeve van de huisvesting van woonurgente.

Voortgangsindicator

Opstellen en uitvoering geven aan prestatieafspraken

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

In 2023 zijn prestatieafspraken gemaakt voor de periode 2023-2026. In 2026 worden in gezamenlijk overleg met de woningcorporaties en met de voorzitters van de betreffende huurdersbelangenverenigingen deze prestatieafspraken geactualiseerd en aangevuld met afspraken voor de periode 2027-2030.

Voortgangsindicator

Transformeren leegstaande en/of vrijkomende boerderijen en historische panden.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Net als in 2024 wordt hieraan uitvoering gegeven, als sprake is van een ruimtelijk verbeterde en gewenste (her)ontwikkeling en hiermee tegemoet wordt gekomen aan de woonbehoefte. Dit beperkt zich dan niet alleen tot de 'reguliere' doelgroepen die gehuisvest moet worden, maar hierbij wordt zeker ook gekeken naar mogelijkheden voor de realisatie van de noodzakelijke woon-zorg-woningen en woningen voor specifieke doelgroepen, zoals woonurgente.

Voortgangsindicator

Uitvoering geven aan de gebiedsontwikkelingen Poort van het Heuvelland, de stationsomgeving Eijsden en de kern Cadier & Keer.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Poort van het Heuvelland

De Uitgangspuntennotitie Poort van het Heuvelland is op 18 februari 2025 vastgesteld. In 2025 worden deze uitgangspunten vertaald in een (beknopt) Masterplan. Onderzoeken die nodig zijn voor dit Masterplan, zoals bijv. een ecologisch onderzoek, worden ook in 2025 uitgevoerd. De bedoeling is om dit Masterplan in december 2025 aan de raad ter vaststelling voor te leggen. In 2026 zal vervolgens op basis van het Masterplan het vervolg/ de verdere uitvoering inzichtelijk gemaakt worden en uitvoering plaatsvinden.

Stationsomgeving Eijsden

De Gebiedsvisie Stationsomgeving Eijsden is op 25 mei 2025 vastgesteld. Dit is een visie op hoofdlijnen, waarin 4 deelgebieden zijn te onderscheiden. De ontwikkeling van deze deelgebieden zullen in relatie tot de bredere opgave van Eijsden e.o. in 2026 ieder hun eigen proces zowel op inhoud als in tempo doorlopen.

Cadier en Keer

In het licht van de ambities van de woningbouwopgave wordt deze gebiedsvisie niet opgepakt in 2026.

In deze begroting zijn de volgende investeringsbudgetten opgenomen voor deze gebiedsontwikkelingen :

2026: € 2.500.000

2027: € 2.000.000

Voor de jaren 2028 en 2029 zijn geen bedragen voorzien.

Voor de voorwaarden omtrent de inzet van deze investeringsbudgetten verwijzen wij u naar de richtlijn Strategische verwerving gronden en/of opstellen binnen Gebiedsontwikkelingen Gemeente Eijsden-Margraten 2024 (conform raadsbesluit d.d. 12-12-2023). Deze vindt u in de paragraaf Grondbeleid onderdeel 4.

Voortgangsindicator

Uitvoering geven aan de woningbouwopgave

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Door middel van een RIB informeren wij uw raad 3 maal per jaar over de voortgang van onze woningbouwplannen in relatie tot onze woningbouwopgave. Deze momenten zijn gekoppeld aan de overlegmomenten met de Woontafel. Mede op basis van de informatie die daar gedeeld wordt, wordt uw raad vervolgens geïnformeerd.

In de programmabegroting 2025-2028 was de 'kleurentabel' opgenomen met per kern de voortgang van de woningbouwplannen, de mogelijke woningbouwlocaties en de omvang hiervan. Onderstaand treft u de geactualiseerde tabel aan.

Geconcludeerd kan worden dat er op de korte termijn sprake is van de oplevering van minder woningen dan gepland, maar dat op de langere termijn een inhaalslag plaats vindt waardoor de opgelopen achterstanden worden weggewerkt. Dit betekent dat er voorlopig nog sprake zal zijn van een grote druk op de woningmarkt en dat woningzoekenden dus nog een grote krapte ervaren. Op de langere termijn streven wij ernaar dat vraag en aanbod beter in evenwicht komen.

Zoals bekend bedraagt onze woningbouwopgave tot 2030 ruim 1000 woningen.

Op 20 februari jl. heeft uw raad de kaders voor onze woningbouwopgave t/m 2030 vastgesteld, met inachtneming van een amendement van PRO en moties van de fracties CDA, EML en VVD. Op basis van deze geamendeerde besluitvorming zetten we in op woningbouw in alle kernen, met de ontwikkeling van grotere woningbouwlocaties in de kernen Eijsden en Margraten en waar mogelijk 'een straatje erbij' in de kleinere kernen.

Uit onderstaande tabel blijkt dat tot 2030 in elke kern voorzien kan worden in de gewenste woningbouw door middel van 'een straatje erbij' met respect voor de aanwezige ruimtelijke kwaliteiten. Ook de grootschalige woningbouwlocaties voor de kernen Eijsden, Margraten en Cadier en Keer zijn in beeld gebracht. De uitkomsten van 'tekenen en rekenen' die in september 2025 met uw raad gedeeld zijn, zijn qua woningaantallen in de tabel verwerkt. Hierbij zijn we telkens uitgegaan van de door uw raad vastgestelde variant per locatie.

In de tabel zijn de nieuwe locaties ten opzichte van de vorige tabel in rood weergegeven.

Tot en met 2030 kan uitgegaan worden van een totale capaciteit van ca. 1657 woningen. In de jaren 2022 t/m 2024 zijn inmiddels 243 woningen gerealiseerd. Dit zijn dus 29 woningen minder dan in we in de begroting voor 2025 voorzien hadden.

In de ca. 1647 woningen zijn vanaf 2025 262 particuliere woningen opgenomen (zogenaamde éénpitters). De overige woningen betreffen locaties c.q. plannen waarbij wij als gemeente projectmatig regie voeren. Dit kan in samenwerking met een projectontwikkelaar (denk hierbij aan het project Slakweg in Gronsveld of Bloesemgaard in Margraten) of bij locaties die wij zelf in de markt zetten (denk hierbij aan het project in Oost-Maarland of het voormalige gemeenschapshuis/schoollocatie in Sint Geertruid).

In zijn algemeenheid geldt dat rekening gehouden dient te worden met ca. 30% planuitval, zodat het de verwachting is dat ca. 1160 (70% van 1657) woningen gerealiseerd zullen worden tot 2030. Daarnaast betreft het sowieso een 'dynamische' lijst: plannen worden toegevoegd, plannen vallen af en ook het geplande aantal woningen per plan (en dus ook het totaal) kan op ieder moment wijzigen.

Uit onderstaande tabel blijkt ook dat als we een doorkijk maken tot het jaar 2034 er - voor zover nu bekend - mogelijkheden zijn voor de realisatie van ca. 2445 woningen.

Voortgangsindicator ■

Wat hebben we ervoor gedaan?

In 2025 zijn 40 woningen gereed gemeld, waar we in de planning uitgingen van 95 woningen voor dat jaar. In de jaren 2022 t/m 2025 zijn in totaal 280 woningen gerealiseerd, dat zijn er 53 minder dan gepland voor die jaren. De verwachting is wel dat de 'achterstand' de komende jaren ingehaald zal worden. In bovenstaande tekst was ook al aangegeven: *Geconcludeerd kan worden dat er op de korte*

termijn sprake is van de oplevering van de oplevering van minder woningen dan gepland, maar dat op de langere termijn een inhaalslag plaats vindt waardoor de opgelopen achterstanden worden weggewerkt.

4.2 Zorgvuldige implementatie Omgevingswet

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Betrekken raad bij implementatie Omgevingswet.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

In 2026 en daaropvolgende jaren zal de raad betrokken worden bij de implementatie van de omgevingswet o.a. via raadsinformatiebrieven, waar nodig via de raads werkgroep Omgevingswet in relatie tot het vervolgproces van de Omgevingsvisie en straks het Omgevingsplan. Waar nodig zullen er ook extra informatiebijeenkomsten worden aangeboden.

Voortgangsindicator

Voorbereiden totstandkoming Omgevingsplan.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

In 2026 wordt op grond van het - door het college in de tweede helft van 2025 vast te stellen - plan van aanpak opstellen gebiedsdekkend Omgevingsplan verder uitvoering gegeven aan het vormgeven van dit Omgevingsplan. Dit zal gebeuren op grond van praktijk ervaringen, het werken met de nieuwe wet en de ambities van onze gemeente in relatie tot de woonopgaven. In 2026 zal worden gestart met de inventarisatie van het Omgevingsplan.

Op 1 januari 2032 moet het tijdelijke omgevingsplan zijn opgezet naar het nieuwe deel.

Voortgangsindicator

4.3 Veilige fiets- en wandelverbindingen

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Samen met scholen invulling geven aan veilige school-thuis-routes en veilige schoolomgevingen.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Samen met de ouder(vereniging) en directie de volgende taken uitvoeren

- voorlichting aan de ouders en leerlingen,
- waar nodig treffen van infrastructurele maatregelen, als maatwerk per schoolomgeving
- eventueel inzet van handhaving (als sluitstuk van te heffen maatregelen).

Voortgangsindicator ■

Uitvoering geven aan het Convenant Platform Zorgvragers: toegankelijkheid van de openbare ruimte voor minder validen verbeteren

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

1. Tijdens de voorbereiding van reconstructies van wegen wordt overleg gevoerd met het platform Zorgvragers om bij reconstructies van wegen de belangen van een goede toegankelijkheid van de openbare ruimte te waarborgen.
2. Een afvaardiging van het platform zorgvragers zal deelnemen aan de verkeerscommissie waarbij zij gevraagd en ongevraagd het college kunnen adviseren ten aanzien van maatregelen in de openbare ruimte om de openbare ruimte voor minder validen beter toegankelijk te krijgen.
3. Er zal twee keer een schouw plaatsvinden met een afvaardiging van het platform en de gemeente om probleemplekken per kern op te lossen en zo de toegankelijkheid van de openbare ruimte te verbeteren.

Voortgangsindicator ■

Uitvoering geven aan het Gemeentelijke Verkeers- en Vervoersplan.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

In het meerjaren uitvoeringsprogramma behorende bij het vastgestelde gemeentelijke verkeers- en vervoersplan zijn diverse thema's opgenomen waaraan in 2026 uitvoering wordt gegeven, namelijk:

- verkeersveiligheid: risicogestuurde aanpak van locaties met grote kans op ongelukken, aanpak van schoolomgevingen;
- doorstroming: uitwerken alternatieve snelheidsremmende maatregelen Margraten, aanpak afwijking functie en inrichting van wegen gekoppeld aan civieltechnische projecten;
- duurzaamheid: zoals autolaadpaalsystemen, alternatieve wandel- en fietsroutes etc.;
- verknoping: uitvoeren en monitoren nieuw parkeerbeleid en verkeerscirculatie oude kern Eijsden, uitbreiding stallingsmogelijkheden fietsen bij bushaltes;
- kwaliteit: regelmatig overleg met Arriva over aanbod openbaar vervoer, stimuleren deelvervoer;
- educatie: verkeerseducatie en doelgroepenaanpak gedragsbeïnvloeding in regionaal verband;

- in coproductie met de stichting Verkeersleefbaarheuvelland werken aan de toeristisch recreatieve verkeersoverlast in onze gemeente.

Voortgangsindicator

4.6 Openbare ruimte als visitekaartje

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Bij nieuwbouwplannen en bij reconstructie van wegen vergroening en ruimtes voor ontspanning/ontmoeting integreren.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Tijdens de planvorming van reconstructies van wegen en nieuwbouwplannen wordt gezocht naar mogelijkheden om vergroening en ruimte voor beweging, ontspanning en ontmoeting te realiseren. Vanuit het programma Wonen wordt in 2026 aan de hand van een integrale en programmagerichte aanpak met een programmateam hieraan invulling gegeven.

Voortgangsindicator

Onverkort uitvoering geven aan het wegenbeleidsplan en verankeren het MIP en MOP meerjarig in de begroting.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Het Meerjaren Investeringsplan Wegen/Riool/Verkeer en het Meerjaren onderhoudsplan Wegen wordt conform vastgesteld beleid uitgevoerd. In de paragraaf kapitaalgoederen van deze begroting wordt dit uitvoerig toegelicht.

Voortgangsindicator

Ruimte scheppen voor het adopteren van de inrichting en/of het beheer van de openbare ruimte.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Daar waar zich initiatieven voordoen worden bewoners of bewonersgroepen gefaciliteerd om openbaar groen te adopteren of gezamenlijk her in te richten. Voor 2026 hebben we geen concrete initiatieven in procedure, mogelijk dat deze zich lopende het planjaar aandienen. dan wel voorstellen zich aandoen vanuit het proces van de burgerbegroting.

Voortgangsindicator

Vergroening door inwoners stimuleren.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

De raad heeft in 2021 de vergroeningsregeling tuinen vastgesteld. In 2021 hebben bewoners een half jaar gebruik gemaakt van deze regeling met als doel stenen eruit en groen erin, een alternatief op de initiatieven van de stichting Steenbreek. In 2026 wordt de regeling eveneens gecontinueerd.

Daarnaast wordt reeds jaren de aanplantregeling van hagen en bomen gepropageerd wat in onze gemeente een groot succes is. Deze regeling wordt eveneens gecontinueerd en wordt gefinancierd uit het Landschapsfonds.

Middels deze regelingen worden bewoners gestimuleerd en bewust gemaakt van de bijdrage aan hun welzijn, door een steeds groenere omgeving.

Voortgangsindicator

Programma 5: Bestuur en Dienstverlening

5.0 Wat mag het kosten?

Wat mag het kosten?	Primaire Begroting 2026	Begr.wijz.	Begr.wijz. 1e burap 2026	Nieuw saldo Begroting 2026
Saldo beleidsveld 5.1 Dienstverlening: 'Dichtbij Mensen'	€ -1.506.907	€ -20.627	€ 51.300	€ -1.476.234
Saldo beleidsveld 5.2 Een open en transparant Bestuur	€ -1.685.477	€ 18.720	€ -10.000	€ -1.676.757
Saldo beleidsveld 5.3 Inspraak is een vanzelfsprekendheid	€ -97.300			€ -97.300
Saldo beleidsveld 5.4 Een gezonde en solide financiële huishouding	€ 58.107.525	€ -142.079	€ -110.000	€ 57.855.446
Saldo beleidsveld 5.5 Doelgericht samenwerken	€ -118.732			€ -118.732
Saldo beleidsveld 5.6 Een goed toegankelijke en veilige ICT-omgeving	€ -2.269.517	€ -85.200	€ -45.206	€ -2.399.923
Saldo beleidsveld 5.7 Veiligheid; een gezamenlijke verantwoordelijkheid	€ -2.691.931	€ 75.000	€ -25.637	€ -2.642.568
Saldo beleidsveld 5.8 Ondernijning een halt toeroepen	€ -			€ -
Saldo beleidsveld 5.9 Jeugdproblematiek in de greep	€ -			€ -
Saldo beleidsveld 5.10 Personeel	€ -19.465.116	€ -196.866		€ -19.661.982
Saldo beleidstaak voor bestemming	€ 30.272.545	€ -351.052	€ -139.543	€ 29.781.950
Saldo beleidsveld 5.11 Mutatie reserves programma 5	€ 272.500	€ 111.773		€ 384.273
Saldo beleidstaak na bestemming	€ 30.545.045	€ -239.279	€ -139.543	€ 30.166.223

5.1 De zichtbaarheid en communicatie over dienstverlening, burgerparticipatie en de activiteiten vergroten

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

De visie op dienstverlening updaten en verder tot uitvoering brengen.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Op basis van de staande dienstverleningsvisie wordt via de lijn van de organisatieontwikkeling ingezet op het verbeteren van de dienstverlening.

Gekozen is voor een teamgerichte ontwikkeling waarbij eigenaarschap bevorderd wordt. De bestaansreden van een team is gebaseerd op de gewenste of vereiste dienstverlening aan onze inwoners en het bestuur (college en raad). Dit **klantperspectief** dient altijd centraal te staan bij al het handelen: teams zijn verantwoordelijk voor hun processen, de bijbehorende dienstverlenende kanalen en bijpassend gedrag. In dat licht geven we vanuit de vastgestelde visie op dienstverlening uitvoering aan de opdracht dienstverlening, gebaseerd op het model van de servicemodules en volgens de handelingsprincipes van de organisatiekoers.

In 2026 ligt de focus op:

- verbetering van de bereikbaarheid van teams
- verbeteren dienstverlening naar inwoners, college en raad

Voortgangsindicator

Inwoners actief betrekken bij verbeterprocessen rondom dienstverlening.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

De uitkomsten van het klanttevredenheidsonderzoek en van het uitgevoerde 'Telan-onderzoek' (betreft een onderzoek naar hoe de inwoner het telefonisch contact met de gemeente ervaart) worden ook 2026 meegenomen in de jaar- en ontwikkelplannen van de teams die de primaire dienstverlening verzorgen richting inwoners, ondernemers en organisaties.

Zodoende ontstaat er een continu proces om de kwaliteit van dienstverlening te verbeteren.

Voortgangsindicator

Tweejaarlijks een benchmarkonderzoek uitvoeren.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

In 2026 zetten we in op de verdere implementatie van de structurele klanttevredenheidsmetingen waarmee we in 2025 een start gemaakt hebben. Deze onderzoeken vervangen de eenmalige meting van "waar staat je gemeente". Daarmee zetten we de stap van een jaarlijkse "foto" naar een "film". Het jaarlijkse Telan onderzoek wordt gecontinueerd en zal ook in de tweede helft van 2026 worden uitgevoerd.

Voortgangsindicator

5.2 Goed bestuur

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Integriteitsbewustzijn

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Integriteitsbewustzijn behoeft permanente aandacht. Dat maakt dat het vooral van belang is “het goede gesprek” met elkaar te blijven voeren.

In 2026 komt het onderwerp integriteitsbewustzijn dan ook aan bod bij de introductie van de gemeenteraadsleden en het nieuwe college. Dit zal voornamelijk in de vorm van bewustzijnstrainingen zijn. Daarbij wordt ook aandacht besteed aan de recent vastgestelde gedragscodes voor de raads- en commissieleden en collegeleden. Bij het aantreden van het nieuwe college wordt conform de regelgeving een risicoanalyse uitgevoerd over de nieuwe wethouders en hierover een adviesrapport met beheersmaatregelen gepubliceerd. Bij de indiensttreding van nieuwe werknemers maakt integriteit standaard deel uit van het introductieprogramma en wordt bekrachtigd middels het afleggen van de eed of belofte.

Voortgangsindicator

Liberation

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

De Amerikaanse begraafplaats te Margraten staat (inter)nationaal bekend als symbool voor vrijheid: de duizenden graven en namen op de muur herinneren ons dagelijks aan het grote offer dat voor onze vrijheid is gebracht. Sinds jaar en dag herdenken we hier de gesneuvelde militairen en tonen we dankbaarheid om onze vrijheid. Het adoptieprogramma is uniek in z'n soort. Ook het jaarlijkse Liberation concert is onderscheidend.

Op 12 september 2024 hadden de gemeente Eijsden-Margraten en de provincie Limburg de uitzonderlijke eer om de Nationale Start van 80 jaar Vrijheid te laten plaatsvinden te Mesch, in aanwezigheid van Amerikaanse veteranen en de Koning en Koningin. Het verhaal van Mesch als eerste bevrijde dorp en de bevrijding van Zuid-Limburg kregen hierdoor ongekend landelijke aandacht. Dit heeft ook veel enthousiasme losgemaakt in de lokale “Liberation community”. De uitdaging is hoe die aandacht vast te houden en uit te breiden, zowel vanuit de intrinsieke waarden als naar andere sectoren. Het gaat dan om een visie op het gedachtegoed van “Liberation” in combinatie met de aanwezigheid van de Amerikaanse Begraafplaats, het Adoptieprogramma en het historische verhaal van de bevrijding van Mesch en Zuid-Limburg.

Dit leidt tot vragen als “Hoe kunnen we dat gedachtengoed overbrengen aan de huidige generatie en toekomstbestendig doorgeven aan de volgende generaties, in de meest brede zin des woords?”, waarbij we het bezien vanuit brede en verschillende invalshoeken. Dat allemaal in het kader van de internationale context van de toenemende geopolitieke instabiliteit en het belang van de waarden van vrede en veiligheid, democratie en rechtsstaat.

Voortgangsindicator

5.3 Inspraak is een vanzelfsprekendheid

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

De inzet rondom burger- en overheidsparticipatie doorontwikkelen.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

We blijven participatie actief inzetten door werkwijzen en instrumenten, zoals de in 2025 gelanceerde burgerbegroting en Gemeentepeler, te continueren en door te ontwikkelen. De signalen en verkregen inzichten verwerken we zowel in nieuwe als in lopende projecten en beleid. Ten aanzien van de burgerbegroting vindt na afronding van de eerste burgerbegroting een evaluatie plaats waarna besloten wordt of de burgerbegroting ook na 2025 blijft bestaan. De eventueel hiervoor benodigde financiële middelen kunnen dan via de eerste bestuursrapportage 2026 beschikbaar worden gesteld.

Voortgangsindicator

Een plan ‘kinderinspraak’ uitwerken en implementeren.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Met het doorontwikkelen van de gemeentelijke kinderraad (inclusief kinderburgemeester) krijgt inspraak van kinderen tot 12 jaar ook in 2026 een duidelijke plek bij het ophalen en uitwerken van initiatieven en beleidsvoornemens.

Daarnaast wordt verder onderzocht hoe we de doelgroep jongeren tussen 12 en 18 jaar meer kunnen betrekken.

Voortgangsindicator

5.4 Een gezonde en solide financiële huishouding

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Behoud van de ratio van het weerstandsvermogen boven de norm van 1.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Voor het bepalen van de hoogte van de weerstandscapaciteit heeft uw raad de nota weerstandvermogen en risicobeheersing vastgesteld. Jaarlijks wordt op basis van deze nota het weerstandsvermogen zowel bij de begroting als jaarrekening vastgesteld. De minimale vereiste waar het weerstandsvermogen conform de nota aan dient te voldoen is 1. In deze begroting bedraagt het weerstandsvermogen 2,98% (uitstekend). De solvabiliteitsratio bedraagt voor 2026 15%. Hierdoor is het niet mogelijk het surplus van de algemene reserve (Het verschil tussen het benodigd weerstandsvermogen en de algemene reserve) als structureel dekkingsmiddel (20%) in te zetten.

Voortgangsindicator

De OZB maximaal laten stijgen met de inflatiecorrectie.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Bij de vaststelling van de begroting 2025-2028 is het amendement 'aanpassing tariefstijging 2025' aangenomen. In dit amendement zijn de tariefstijgingen tot en met 2028 vastgelegd. In deze begroting is dan ook rekening gehouden met de vastgestelde tariefstijgingen van 6,5% in 2026 en 2027 en 2,7% in 2028. Voor 2029 is het inflatiepercentage conform de meicirculaire 2025 van 2,5% meegenomen.

Voortgangsindicator

5.5 Doelgericht samenwerken

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Bestuurlijke samenwerking

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

We zetten de bestaande samenwerkingen voort.

Speerpunten zijn de relatie met de gemeente Maastricht, samenwerking in Zuid Limburg en kansen die een regiodeal 6e tranche en het Nationaal Programma Vitale Regio's biedt.

De stichting samenwerking Zuid-Limburg is eind 2025 van start gegaan en zal de komende jaren de samenwerking in Zuid-Limburg vorm en inhoud geven.

Om onze eigen positie als gemeente Eijsden-Margraten beter en scherper te kunnen formuleren wordt er ook gewerkt aan een economische visie voor de gemeente. Zodat er een duidelijk overzicht is waar kansen en mogelijkheden liggen om de economie van onze gemeente te versterken en op welke manier de gemeente op die kansen kan inspelen.

Tot slot wordt actief ingezet op een (bestuurlijke) lobby richting o.a. Provincie, Rijk, VNG, Benelux en EU, maar ook triple helix partners zoals bijvoorbeeld bedrijfsleven en maatschappelijke instellingen om onze strategische ambities te realiseren. In dit kader worden naar aanleiding van 80-jaar bevrijding ook de contacten met diverse instellingen en organisaties op het gebied van Liberation geïntensiveerd.

Voortgangsindicator

5.6 Een goed toegankelijke en veilige ICT-omgeving

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Een ontwikkelagenda ICT/informatiemanagement inclusief een meerjaren investeringsagenda opstellen.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Op basis van een ontwikkel- en investeringsagenda wordt aan de slag gegaan met de doorontwikkeling van onze informatievoorziening. Hierbij wordt de ontwikkeling van onze dienstverlening en organisatie gevolgd. Gelijktijdig wordt een veilige ICT-omgeving gewaarborgd die voldoet aan de wettelijke verplichtingen zoals de Wet Open Overheid en de Archiefwet.

In 2026 wordt een nieuwe toekomstbestendige ICT-omgeving voor onze medewerkers uitgerold. Gezorgd wordt voor een adoptie c.q. inwerkprogramma voor onze medewerkers zodat wij als organisatie blijven werken aan het optimaliseren van digitale werkprocessen, informatiebeheer en informatiebeveiliging.

Voortgangsindicator

Planmatig uitvoering geven aan de W.O.O.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Als gemeente liggen wij op koers ten aanzien van de invoering van de Woo. De verplichte werkwijze en bereikbaarheidsgegevens zijn openbaar beschikbaar gesteld in de landelijke Woo-index. Om uitvoering te geven aan de verdere uitrol van de Woo hanteren wij de implementatiestrategie van de Rijksoverheid. De inwerkingtreding van tranche 2 (van de 5 tranches) is vooralsnog uitgesteld. In 2026

wordt op basis van de VNG ontwikkelagenda bekeken hoe we meerjarig invulling kunnen geven aan de vervolgfases. Daarnaast heeft het optimaliseren van de interne werkprocessen rondom de WOO onze aandacht, zodat wij blijven werken aan het versnellen van afhandeltermijnen en het versterken van een betrouwbare informatieverstrekking.

Voortgangsindicator

5.7 Veiligheid; een gezamenlijke verantwoordelijkheid

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Bewonersplatforms, buurtnetwerken en buurtbemiddeling instellen.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Sinds 1 juli 2023 is buurtbemiddeling in onze gemeente actief. Een voorziening voor en door burgers die in stand gehouden wordt door Stg. Buurtbemiddeling Maastricht. Er zijn inwoners geworven en getraind om tijdens burenruzies te bemiddelen.

We verwachten in 2026 dat we 30 casussen middels buurtbemiddeling kunnen oppakken. Jaarlijks worden de jaarcijfers besproken en geëvalueerd .

Voortgangsindicator

Het gebruik van de Fixi-app stimuleren voor het melden van onveilige situaties.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Samen met de team communicatie zal het gebruik van de Fixi-app door onze inwoners worden gestimuleerd. Regelmatig zal de Fixi-app onder de aandacht gebracht worden bij de inwoners via de gebruikelijk communicatiekanalen. Bij meldingen van burgers via andere kanalen wordt het verzoek gedaan om dit via de Fixi-app te doen.

Om als gemeente Eijsden-Margraten de dienstverlening aan inwoners continu te verbeteren, wordt in 2026 een pilot gestart met klanttevredenheidsmetingen over de Fixi-app. Hiervoor is gekozen omdat de Fixi-app een app betreft met veel volume waar veel gestandaardiseerde producten worden geleverd en waar ervaring bij andere gemeenten aantoont dat klanttevredenheidsmetingen goed toepasbaar zijn. Het invoeren van klanttevredenheidsmetingen wordt als een belangrijk instrument gezien om de dienstverlening verder door te ontwikkelen. en dus de klantgerichte verbeteringen door te voeren.

Voortgangsindicator

Inzet van het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) op bedrijventerreinen continueren.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

In 2026 wordt verdere uitvoering gegeven aan het KVO.

Het KVO is een keurmerk voor bedrijventerreinen. In onze gemeente gaat het dan om bedrijventerreinen te Eijsden, Gronsveld en Margraten, alsmede het Retailpark Gronsveld.

Naast de bedrijventerreinen richten we om ons ook op het buitengebied. Het project veilig buitengebied ziet toe op een verbetering van de veiligheid van en rondom de bedrijven in het 'groen', ons buitengebied. Dit project is een lokale voortzetting van het project Veilig Buitengebied van het Platform Veilig Ondernemen. In 2026 wordt het project voortgezet.

Voortgangsindicator

Weerbare samenleving

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

De toegenomen geopolitieke spanningen maken dat een weerbare samenleving alsmaar belangrijker wordt. Voor het goed functioneren van de democratische rechtsstaat is het van belang dat ook de continuïteit van de gemeentelijke bedrijfsvoeringsprocessen is gegarandeerd. Onze medewerkers zorgen ervoor dat de planvorming crisis- en rampenbestrijding up-to-date is. In lijn met de landelijke campagne Denk Vooruit, wordt samen met de Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) gekeken naar een versteviging van de weerbaarheid van de gemeenten. Dit zal worden vastgelegd in een uitvoeringsplan vanuit de VRZL. Op dit moment is nog geen zicht op de omvang van de hierbij behorende kosten, zeker is wel dat we deze in 2026 kunnen verwachten.

Voortgangsindicator

5.8 Ondernijning een halt toeroepen

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Bewustwordingscampagnes rondom ondernijning opzetten.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Met bewustwordingscampagnes wordt ook in 2026 verder ingezet op herkenning en bewustwording van risico's die (intern) bestuurders en medewerkers en (extern) inwoners en ondernemers rondom ondernijning lopen. Daarbij bevorderen wij het vergroten van de meldingsbereidheid. Hierin werken wij samen met de Heuvellandgemeenten.

Voor de medewerkers worden in 2026 4 bijeenkomsten over bewustwording georganiseerd.

Voor inwoners en ondernemers worden in 2026 4 activiteiten over bewustwording verzorgd. Deze variëren van voorlichtende publicaties tot fysieke bijeenkomsten.

Voortgangsindicator

De integrale ondermijningsbeelden verdiepen en de aanpak ondermijning hierop afstemmen.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Voor wat betreft de aanpak van ondermijning is op Heuvelland schaal een ondermijningstafel ingericht. Hierin zorgen we voor de afstemming en eenduidige aanpak in het Heuvelland. Dit zetten we onverminderd voort.

In 2024 hebben de Heuvelland gemeenten opdracht gegeven tot verdieping van de ondermijningsbeelden omtrent zorg en jeugd. In 2025 zijn deze ondermijningsbeelden door het RIEC opgesteld en aangeleverd. In 2026 gaan we uitvoering geven aan deze rapporten met concrete acties en maatregelen.

Voortgangsindicator

Flankerend beleid (zoals bibob, damocles, drank- en horecaregels etc.) actief inzetten.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Het Bibob -en Damocles beleid worden naar behoefte uitgevoerd.

Op jaarbasis wordt rekening gehouden met 15 Bibob-onderzoeken en 2 cases op grond van het Damoclesbeleid.

Voortgangsindicator

Gerichte acties met inzet van Flexteams uitvoeren.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Flexteam acties zijn en blijven een middel om inzicht en grip te krijgen op ongewenste situaties. Hierbij wordt het bestuursrechtelijk instrumentarium ingezet om ongewenste situaties aan te pakken.

De aanpak van ondermijnende criminaliteit is een van de prioriteiten van de Flexteams. In dit licht wordt actief deelgenomen aan het integrale handhavingsteam Act! Maastricht-Heuvelland.

Voortgangsindicator

5.9 Jeugdproblematiek in de greep

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Inzetten op een gezamenlijke aanpak van de jeugdproblematiek.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Wij continueren, samen met onze partners, de aanpak die wij hanteren bij de preventieve en integrale aanpak van jeugdproblematiek; Er is tweewekelijks jeugdoverleg met onze voorliggende partners (Trajekt, MEE en POH Jeugd) onder regie van de gemeente. Daarnaast zijn er 4 keer per jaar netwerksessies met onze partners jeugd.

In 2026 zetten wij in op een versteviging van deze lokale en regionale aanpak. Dit doen we door: meer inzet en samenwerking in het voorliggend veld met het doel het voorkomen van geïndiceerde jeugdzorg en het vergroten van het welzijn van onze jeugdige. Onze consulent welzijn jeugd is een verbindende factor, wiens rol in 2026 voortgezet wordt. We zetten in op de thema's uit de hervormingsagenda en de ambulante ontwikkelagenda: normaliseren, integraliteit en regie (ouderverantwoordelijkheid).

We gaan daarnaast in 2026 inzetten op een intensieve samenwerking met het COA. Dit is noodzakelijk aangezien de doorstroom op de opvanglocaties stopt en er een risico op geïndiceerde jeugdzorg op de opvanglocatie te zien is .

Het streven is om de kosten niet te laten stijgen in 2026. Echter zijn we hierbij sterk afhankelijk van inflatie, indexering, lopende aanbestedingsprocedures met nieuwe contractafspraken voor de jeugdregio Zuid-Limburg met de zorgaanbieders.

Voortgangsindicator

Preventievoorlichting, controle & handhaving rondom alcohol en drugs voortzetten.

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

In 2026 wordt naast preventievoorlichtingen ook aandacht besteed aan feitelijke controles rondom alcohol en drugs. Hiermee wordt concreet uitvoering gegeven aan het in december 2024 vastgestelde preventie- en handavingsplan voor de periode 2025-2028.

In 2026 gaat de meeste aandacht uit naar preventie aan de voorzijde. Hierbij moet gedacht worden aan voorwaarden die door de gemeente gesteld worden bij de vergunning ten behoeve van een evenement; aanbieden van alcoholvrije drank en preventiemededelingen zoals geen alcohol onder 18

jaar. Na een bewustwordingsperiode in 2026 wordt in 2027 gezien wat dit in de praktijk mogelijk heeft opgeleverd.

Voortgangsindicator